

VIESTIKAPULA

Kainuun Reserviupseeriin ja Kainuun Reserviläispiiriin tiedotuslehti 2017

Viestikapula 2017

Kainuun maanpuolustuslehti
Ilmestyy sähköisenä versiona.
Perustettu vuonna 1960

Julkaisija:

Kainuun Reserviupseeripiiri
Kainuun Reserviläispiiri

Päätoimittaja: Ossi Laine

Taitto: Ossi Laine

Aineiston toimitus:

oj.laine@gmail.com

Aineistoa voi toimittaa seuraavaan lehteen jatkuvasti edellä olevaan sähköpostiosoitteeseen sähköpostiviestin rungossa tai liitetiedostona teksti-, word-, tai pdf-dokumenttina. Toimitus pidättää oikeuden tarvittaessa lyhentää ja muokata tekstejä.

Kannen kuva:

Maanpuolustusjärjestöjen lippulinna Itsenäisyyspäivän valtakunnallisessa paraatissa Kajaanissa 6.12.2016.

VIESTIKAPULA 2017

Sisällysluettelo

3	Pääkirjoitus
4	Reserviupseeripiirin puheenjohtajan palsta
5	Reserviläispiirin puheenjohtajan palsta
6	Toiminnanjohtajan palsta
7	Reserviupseeriliiton liittovaltuuston kokous
8	Puolustuksemme perustaa kehitetään
9	Kuulumisia Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun Aluetoimistosta
11	Tammisunnuntai 28.1 2017, Mieslahti, juhlapuhe
16	Tammisunnuntai 28.1 2017, Varusmiehen tervehdys
17	Puolusvoimain valtakunnallinen itsenäisyyspäivän paraati Kajaanissa
19	Sotaveteraanien perinnölle jatkajia
20	Talvisodan päättymisen muistotilaisuus, Kajaani
22	Sattumia sotkamolaisittain jatkosodan aikana
24	Operaatio kadonneen laulun metsästys
25	Reserviläispiirin kautta tilattavissa juhlaKirja
26	Kainuun maakunnallinen maanpuolustusjuhla
27	Kainuulaisia mukana maanpuolustusväen suurtapahtumassa Lappeenrannassa
29	Koululaiset talvisotaretkellä
32	Matkalla itään
35	Kainuun Reserviupseeripiirin keväkokous
36	Kuhmon Reserviupseerikerho 75 v.
37	In memoriam, Martti Hämäläinen
39	Reserviläispiirillä monenlaista toimintaa
41	Kuhmon Reserviläisten puh.joht. Heikki Pitäjämäki 70v.
42	Jyrkänkosken tukikohta toiminut jo 26 kesää
43	Reserviläispiiri jakoi tunnustuksia sotkamolaisille
44	Paltamon Reserviläisten kunniapuheenjohtaja Jaakko Heikkinen 80 v.
46	Paltamon Reserviläisten toimintaa
47	Sotaveteraaniliitto julkaisi juhlaKirjan
48	MPK kouluttaa
49	Reserviipiirien yhteystiedot
51	Toimintakalenteri

Pääkirjoitus

Juhlia ja historiaa

Tänä vuonna juhlimme Suomen 100-vuotista itsenäisyyttä. Itsenäisyyttä juhlistetaan kuluvana vuonna laajalla ja monipuolisella ohjelmalla sekä erilaisilla hankkeilla. Suomalaisilla on syytä juhlaan. Saamme viettää juhlavuotta hyvässä maassa, maassa joka on monissa kansainvälisissä vertailuissa maailman kärkeä. Täällä on hyvä asua ja elää. Vaikka monissa asioissa on vielä parannettavaa, niin asiat joita arvostamme eniten, ovat kunnossa. Sata vuotta itsenäisyyttä on merkittävä asia yksilöille ja koko kansakunnalle. Vanhimmat kansalaiset ovat eläneet mukana koko itsenäisyyden ajan kokien kaikki nämä vuosikymmenet.

Historiaa ei voi unohtaa. Maamme historiassa riittää paljon kirjoitettavaa. Meillä on paljon kunniakasta muisteltavaa, mutta myös sellaista, joista ei kaikilta osin voi olla ylpeä. Itsenäisyyteen johtava kehitys alkoi herätä jo 1800-luvun alkupuolella, jolloin alettiin vaatia parannusta suomen kielen asemaan. Tuolloin itsenäisyys oli vielä kaukainen asia. Tulevat suurmiehet Elias Lönnrot, J.V. Snellman ja J.L. Runeberg aloittivat opiskelun yhtä aikaa Turun Akatemiassa syksyllä 1823. He kiinnostuivat suomalaisuudesta ja suomen kielestä ja toimivat kansallisina herättäjinä. Heistä jokainen teki lähtemättömän jäljen kansalliseen identiteettiin.

Sortokausien aikana vapauden kaipuu sai yhä enemmän sijaa kansalaisten mielissä. Toisen sortokauden lopulla itsenäisyyspyrkimykset alkoivat näkymään yhä selvemmin. Syntyi sotilaalliseen vastarintaan valmistautuva jääkäri-liike. Itsenäisyysaate ja jääkäri-liike sai tärkeän puolesta puhujan Hyrynsalmelta. Hallan Ukon

eli Juho Alfred Heikkisen talo oli jääkäreille tärkeä itäisen reitin etappipaikka. Tämän reitin kautta matkusti Saksaan sotilaskoulutukseen noin 400 jääkäriaktivistia.

Pääsiäisenä 1917 kokoontui kansalaiskokoukseen ääriään myöten täyteen Suomussalmen kirkkoon lähes 2000 ihmistä eri puolilta pitäjää ja naapuripitäjistä. Tuolloin julistettiin ensimmäistä kertaa Suomi itsenäiseksi. Kokouksessa valittiin kirkkoherra F. Nordlund ja maanviljelijä J. A. Heikkinen päätöksestä tietoa viemään Helsinkiin. Päätös vietiin Helsinkiin tiedoksi, missä sitä olivat vastaanottamassa eduskunnan puhemies Kullervo Manner, senaatin puheenjohtaja Oskari Tokoi ja prokuraattori P.E Svinhufvud. Näin siis Ylä-Kainuulla on ollut huomattava rooli itsenäisen Suomen syntyyn johtaneessa kehityksessä.

Kainuulaisilla on ollut vahva itsenäisyystahto, joka näkyi talvisodassa Suomussalmen, Raatteen ja Kuhmon taisteluiden taipumattomuutena. Suuri osa näihin taisteluihin osallistuneista joukoista oli muodostettu kainuulaisista. He tiesivät puolustavansa kotikontujaan. Täällä on aina ymmärretty, että maanpuolustus on koko kansan asia. Aivan samoin kuin vuosikymmeniä sitten, tänäkin päivänä kaikilla on oikeus, taustaan katsomatta tulla mukaan maanpuolustustyöhön. Kiitollisia saamme olla myös pitkästä rauhanajasta.

Vielä lopuksi kiitos niille naisille ja miehille, sille suurelle sukupolvelle, jonka ansiosta saamme viettää itsenäisen Suomen 100-vuotisjuhlaa.

Ossi Laine

Reserviupseeripiirin puheenjohtajan palsta

Itsenäinen Suomi täyttää 100 vuotta !

Kainuun reserviupseerien sitoutuminen järjestöömme on yksi suurimmista ilonaiheistamme, piirimme jäsenmäärä on pysynyt lähes ennallaan, vaikka muualla maassa jäsenmäärien lasku on jatkuvaa. Tästä kiitokseni uskollisille jäsenillemme!

Toinen tyytyväisyyden aihe ovat seminaarit, joita Kajaanin kerho on nyt järjestänyt pari kertaa liittyen sotahistorian matkoihin. Luennot ovat vetäneet yllättävästi täydet salilliset kuulijoita, pari sataa kuulijaa, ovathan aiheetkin olleet kiinnostavia kuten myös esitelmöitsijät.

Sotahistorian matkat ovat myös osoittautuneet hyvin kiinnostaviksi, mitä todistavat osallistujamäärät, yleensä bussit on saatu täyteen. Vielä yhden erinomaisen saavutuksen haluan nostaa esiin, nimittäin viime elokuussa järjestetyn syysjotoksen. Jotoksen oivallisesta sujumisesta erityiskiitos jotosjohtaja Tuomas Vataselle.

Jotoksen merkitystä koko toiminnan kannalta pidän huomattavana, sillä sen tiimoilta saimme koottua koko piirin alueelta runsaat 50 toimitsijaa, joista vain reilu puolet oli Kajaanista, eli talkoohenkeä löytyi mukavasti kaikista kunnista.

Antakoon tuo jotoksen järjestäminen uskoa myös siihen, että täällä voimme edelleen järjestää laajojakin tapahtumia.

Koska toimikauteni päättyy tähän vuoteen, kiitän jo nyt kaikkia piirimme toimijoita aktiivisuudesta ja kannustavasta yhteistyöstä! Toivottavasti näemme näissä merkeissä.

Edellä mainitsemistani hyvistä saavutuksista huolimatta arvioin, että toimintamme on valitettavasti viime aikoina jäänyt aika niukaksi, näkemyksiänne toiminnan kehittämiseksi ja aktiivisia kannanottoja toivotaan.

Reipasta kevättä, pitäkää kuntonne korkealla!

Martti Minkkinen

Reserviläispiirin puheenjohtajan palsta

Jäsenhankinta ja jäsenpalvelut Reserviläispiirin painopisteitä

Jäsenhankinta ja jäsenille suunnattavien palvelujen kehittäminen paikallisyhdistysten tukena ovat Kainuun Reserviläispiiri ry:n toiminnan keskeisiä tavoitteita maamme itsenäisyyden juhluvuotena. Tälle vuodelle suunniteltujen tapahtumien ja toimintojen määrällä mitattuna vuodesta on tulossa vilkas.

Vapaaehtoisen maanpuolustustyön merkitys on tullut entistä tärkeämmäksi kovasti muuttuvassa maailmassa. Reserviläisliitto piireineen ja paikallisyhdistyksineen tarjoaa kansalaisille oivan mahdollisuuden saada tietoja ja taitoja maanpuolustukseen ja turvallisuuden parantamiseen liittyvissä kysymyksissä.

Tavoitteisiin pyrimme erityisesti kannustamalla ja tukemalla yhdistyksiä monipuoliseen toimintaan, huolehtimaan hyväksi havaittujen tapahtumien ja muun toiminnan kehittämisestä. Kainuun Reserviläispiiri haluaa käytännön tasolla edistää maanpuolustustaitoja kehittävää kilpailu- ja harrastetoimintaa.

Toivon, että kaikki jo toimintaamme mukaan lähteneet voisivat kokea reserviläistoiminnan kiinnostavaksi ja mielekkääksi tekemiseksi. Kun hyvä viesti toiminnastamme leviää eteenpäin, on jäsenhankintakin helppoa.

Joten, kun olet päässyt mukaan mielekkäseen toimintaan samanhenkisen porukan kanssa, miksi et pyytäisi kaveriasikin mukaan! Kerro tietoa Reserviläisliiton nettisivuilta ja niiltä löytyvistä tapahtumatiedoista. Kerro myös tästä Viestikapulasta, jossa on runsaasti tietoa piirimme alueen toiminnoista ja tekijöistä.

Kari Kinnunen
Kainuun Reserviläispiirin puheenjohtaja

Piiritoimistolta tähystettynä

Kiitän kaikkia kerhojen ja yhdistysten vastuuhenkilöitä toiminnastanne reserviläistoiminnassa. Te kaikki olette tehneet sen välttämättömän, mikä meille vastuullisissa tehtävissä kuuluu. Toimintamme on ollut kattavaa ja monipuolista; toiminnallisia tapahtumia, juhlia, retkiä jne. Eli sellaista toimintaa, jota jäsenemme odottavat ja mikä on sitä parasta jäsenhuoltoa.

Miksi meillä on reserviläistoimintaa

Meillä on yleinen asevelvollisuus ja halu puolustaa koko maata. Varmaankin tällä on merkitystä siihen, että reserviläistoiminta on aktiivista ja laajaa kattaen koko valtakunnan. Suomi on hyvä maa, jota kannattaa puolustaa ja paras puolustaja on suomalainen!! Kuljimme erilaisilla kursseilla, kilpailuissa ja ampu-matapahtumissa. Siis pidämme yllä kenttäkelpoisuuttamme. Eihän meitä uhkaa mikään – vai voisiko sittenkin uhata?

Turvallisuusympäristömme on muuttunut kovinkin erilaiseksi ja haasteellisemmaksi aivan viime vuosina. Kuunnellessamme keskustelua kaksoiskansalaisuudesta voimme heti havahduttaa merkittäviin ongelmiin, joita siitä voi koitua. Uhat ovat tänä päivänä hyvin moninaisia.

Esimerkiksi somessa liikkuu jos jonkinlaista ”totuutta”, joka pitäisi pystyä ymmärtämään ja käsittelemään. Julmat ja häikäilemättömät terroriteot aivan täällä Euroopassa ovat myös meidät tavalliset kansalaiset havahduttaneet. Olen ymmärtänyt, että meidän turvallisuusviranomaiset ja päättäjät ovat ajanhermolla. Mielestäni olisi syytä tutkia ja arvioida, mikä merkitys median toimijoilla on vihapuheissa ja –teoissa.

Somessa näyttää sitten kaikenmaailman hörhelöt heti innostuvan ja siihen kun vielä poliittikot lisäävät löylyä niin johan soppa saadaan aikaiseksi.

Kuinka me itse kukin voisimme ylläpitää kenttäkelpoisuutta

Mahdollisuudet kenttäkelpoisuuden ylläpitämiseksi ovat entistäkin paremmat. Maanpuolustuskoulutusyhdistyksellä on tarjolla runsaasti laadukkaita kursseja. Meidän omien piirimme, kerhojen ja yhdistysten toimintasuunnitelmissa on monipuolista tarjottavaa; kunto-testiä, suunnistusta, ammuntaa ja marssia. Ei muuta kuin itseä ja kaveria niskasta kiinni ja osallistumaan – periaatteella kaveria ei jätetä. Varmasti jokaisesta kerhosta ja yhdistyksestä löytyy järjestäjä, kun vaan tapahtumiin on tulossa osallistujia. Kaikista turhauttavinta on järjestää tapahtumaa, johon ei ole tulossa osallistujia.

Suomi 100 vuotta

Tämä vuosi on meidän ikäpolvemme suurin kansallinen juhluvuotemme. Nauttikaamme siitä ja osallistutaan erilaisiin tapahtumiin. Itse olen ainakin ajatellut osallistua mm. Suomen itsenäistymisjulistuksen tilaisuuteen 7.4. Suomussalmella, Raatteen Marssille 27.5., Hossan kansallispuiston avajaisjuhlaan 17.6. järjestän retkiä Jääkärisaareen ja Toiminta- ja Ampumataitopäivän järjestelyyn.

Varmasti jokaisella paikkakunnalla on omia juhluvuoden tapahtumia –OSALLISTUKAA. Minulla oli kunnia olla Oulussa 24.2. Puolustusvoimain vuosipäivän konsertissa, joka oli myös yksi Suomi 100 –vuotta tapahtumista.

Liittomme palvelut

Sähköinen kuntokortti on erinomainen apuväline liikuntamme seuraamiseen ja kirjaamiseen. Kehotan sen entistäkin aktiivisempaan käyttämiseen – auttakaa asiassa oman kerhonne ja yhdistyksenne jäseniä.

Jäsenrekisteri on oiva apuväline ja se on kaikkien kerhojen ja yhdistysten käytettävissä. Hyödyntäkää sen tarjoamia palveluja. Jäsenhankinta ja –huolto on meillä väestöä menettävässä maakunnassa kovin haasteellista. Molemmissa piireissä oli jäsenmäärässä jonkin verran laskua. Reserviupseeripiiri oli kuitenkin valtakunnan paras pl. Orup. Kiitos kaikille asiassa aktiivisesti toimineille .

Prosenttiammunnassa piirit kilvoittelevat keskenään kuinka monta prosenttia jäsenistä suorittaa ampumasuorituksen. Meillä on runsaasti ammunnanharrastajia ja metsästäjiä, joten on meidän aktiivisuudesta kiinni kirjata kaikkien suoritukset ja näin menestyä piirien välisessä kilpailussa.

Kohti tulevaa

Tuntuu, että ympäristömme muuttuu kiihtyvällä vauhdilla ja tulee entistä haasteellisemmaksi. Vastaamme muutokseen omalla aktiivisella toiminnallamme ja olemme entistäkin kenttäkelpoisempia.

Liiku – ammu – kouluttaudu, jatketaan tien-suunnassa!

Terho Pelli, toiminnanjohtaja

Reserviupseeriliiton liittovaltuuston kokous 22.4.2017

Reserviupseeriliiton liittovaltuuston kevätkokous pidettiin 22.4. Katajanokan Kasinolla. Kainuun piirillä on tällä kaudella kaksi edustajaa liittovaltuustossa, Risto Haverinen ja Terho Pelli. Kevätkokouksessa vahvistetaan edellisen kauden toiminta ja hyväksytään tilinpäätös.

Kokouksessa suoritetaan myöskin kaksi palkitsemista edellisvuoden toiminnoista. Kalevan Maljan saa haltuunsa parhaiten menestynyt piiri urheilukilpailuissa ja sen voitti nyt Varsinais-Suomen piiri. Taistelukoulun kilpi luovutetaan parhaalle kuntoliikuntapiirille.

Tässä otetaan huomioon prosenttiammunta, sähköisen kuntokortin käyttäminen ja ensimmäisen kuntoluokan suorittaneiden määrä. Kainuun piiri oli paras pistemäärällä 50 maksimipistemäärän ollessa 60. Olemme voittaneet Taistelukoulun kilven vuodesta 2009 alkaen.

Kiitokset tästä kaikille jäsenillemme sekä aktiivisille toimijoille.

Terho Pelli , liittovaltuuston jäsen

Puolustuksemme perustaa kehitetään

Suomi täyttää tänä vuonna 100 vuotta. Koko satavuotisen historiamme olemme itsenäisesti pitäneet huolta omasta puolustuksestamme ja tästä on pidettävä kiinni jatkossakin. Maaliskuun alussa julkaistu hallituksen puolustusselonteko on merkittävä linjaus maamme turvallisuus- ja puolustuspolitiikkaan pitkälle tulevaisuuteen. Puolustuselontekoa on valmisteltu laajasti poikkihallinnollisessa yhteistyössä. Sen laatimisessa on kuultu aktiivisesti myös parlamentaarista seurantaryhmää, jossa olin Seppo Kääriäisen ohella Keskustan edustajana mukana.

Suomen sotilaallinen toimintaympäristö on muuttunut viime vuosina. Sotilaallinen toiminta ja jännitteet Itämeren alueella ovat lisääntyneet. Kriisien ennakkovaroitusaika on lyhentynyt ja kynnys voimankäyttöön on alentunut. Myös uudenlaiset uhat haastavat kehittämään puolustustamme aktiivisesti ja kokonaisvaltaisesti toimintaympäristön muutokseen reagoiden. Nämä muutokset todetaan ja huomioidaan puolustuselonteossa.

Puolustuskykyä parannetaan kohottamalla sodanajan joukkojen määrää 280 000 sotilaiseen. Tämä ei kuitenkaan tapahdu lisäkouluttamalla vaan tehostamalla nykyiseen 230 000 sotilaan vahvuuteen kuulumattomien joukkojen käyttöä. Alueellinen ja paikallinen puolustuskyky vahvistuu liittämällä perustamisorganisaatio osaksi paikallisjoukkoja, käyttämällä riittävän koulutustason saavuttaneita varusmiehiä valmiuden kohottamisen ja kriisiajan tehtäviin sekä sisällyttämällä vahvuuteen myös kriisitilanteessa tarvittaessa puolustusvoimiin liitettävät rajajoukot.

Yksi selonteon tärkeimpiä linjauksia liittyy Puolustusvoimien suorituskyvyn turvaamiseen. Materiaalihankintojen määrärahoja vaaditaan nostettavan asteittain ja selonteossa sitoudutaan myös meri- ja ilmavoimien poistuvaa kalustoa korvaaviin suuriin hankintoihin, joita voi pitää ehdottomina toimintakyvyn ylläpitämiseksi. Kasvaneen terroriuhan vuoksi on tärkeää myös nopealla aikataululla päivittää ajantasalle siviili- ja sotilastiedustelulainsäädäntö, erityisesti koskien tietoliikenne-, tietojärjestelmä- sekä henkilötiedustelua.

On kuitenkin muistettava, että suomalaisten kokonaisturvallisuus ei saa olla puolustusvoimista kiinni. Vaikka Suomen valmius kriisitilanteisiin on hyvä, siinä on silti parantamisen varaa. Maanpuolustus on koko kansan asia. Koska lain mukaan jokaisella on velvollisuus puolustaa maata, on ristiriitaista, että valtio ei tällä hetkellä tarjoa maanpuolustuskoulutusta koko ikäluokalle.

Ratkaisuna on usein ehdotettu kutsuntojen laajentamista naisille. Vaikka olen itse asepalveluksen suorittanut, en kannata pakollista asepalvelusta naisille. Pelkät kutsunnat eivät lisää valmiutta. Kaikille naisille tulisi olla kuitenkin tarjolla riittävästi koulutusta erilaisiin kriisitilanteisiin ja poikkeusoloissa toimimiseen, sillä tutkimusten mukaan erityisesti naiset kokevat turvallisuustaitonsa kriisioloissa puutteellisiksi.

Yleisten turvallisuustaitojen opetusta voitaisiin järjestää nuorille kattavasti jo opiskeluaikana yhteistyössä toisen asteen oppilaitosten, korkeakoulujen ja vapaaehtoisten maanpuolustusjärjestöjen kanssa. Järjestöille tulisi turvata resurssit myös jatkokouluttaa maanpuolustustaitoja kaikille halukkaille oman kiinnostuksen, koulutuksen ja työtehtävien pohjalta.

Yleinen asevelvollisuus, vahva reserviläistöiminta ja sotilasliittoon kuulumattomuus ovat puolustuksemme peruspilarit, jotka ovat osoittautuneet kestäviksi ratkaisuiksi epävarmassa maailmassa.

Yhdistettynä vastuulliseen ulkopolitiikkaan tämä takaa meille myös tänä päivänä hyvän perustan maamme turvallisuudelle. Suomalaisen korkeaa maanpuolustustahtoa ja nykyisiä voimavaroja tulee silti hyödyntää paremmin. Vahvistamalla kokonaisturvallisuuttamme varmistamme kattavan ja uskottavan puolustuksen myös tulevaisuudessa.

Marisanna Jarva
kansanedustaja (kesk.)
puolustusvaliokunnan jäsen
res. luutnantti

KUULUMISIA POHJOIS-POHJANMAAN JA KAINUUN ALUETOIMISTOSTA

Kainuun prikaatiin kuuluva PPOHM/KAIALSTO sijaitsee Oulussa, Hiukkavaaran vanhalla kasarmialueella. Täällä työskennellään koko vastuualueen eteen niin maanpuolustuksellissa kuin maanpuolustustyön askareissa. Meitä on kaikkiaan 15 henkilöä töissä ja vastaamme mainittujen asioiden lisäksi koko entisen Oulun läänin asevelvollisuusasioista, missä olemmekin volyyymiltamme Suomen kolmanneksi suurin aluetoimisto.

Asevelvollisuusasioiden näkyvin muoto ovat joka syksyiset kutsunnat. Kutsunnoissa olemme pyrkineet noudattamaan periaatetta, että näymme alueemme jokaisen kunnan alueella ainakin joka toinen vuosi. Ikäväksemme kutsuntaikäluokat ovat kuitenkin joidenkin kuntien osalta niin pienet, että olemme käytännön syistä joutuneet yhdistämään kutsuntatilaisuuksia.

Henkilöstössämme on tapahtunut vuoden vaihteessa muutoksia. Uusi päällikkömme EVL Mika Seppä aloitti tehtävässään

1.1.2017. EVL Seppä siirtyi nykyiseen tehtäväänsä Maavoimien esikunnasta Mikkelistä.

Päällikön lisäksi alueupseerimme pitää aktiivisesti yhteyttä reserviläiskenttään. Tehtävää hoitaa tällä hetkellä KAPT Timo Lesonen. Alueupseerin tehtäväkenttä on moninaistunut siitä mitä se aikoinaan oli. Toiminnan alkuvaiheessa alueupseeri vastasi joukkojen koulutuksen suunnittelusta ja myös toteutuksesta. Nykyisin alueupseeri vastaa myös monipuolisesta yhteydenpidosta toimintakenttäämme. Hyvänä esimerkkinä on maanpuolustustyön suunnittelu sekä järjestelyt yhteistoiminnassa eri maanpuolustus- ja reserviläisjärjestöjen kanssa.

Alueupseeri kokoaa järjestöjen tukitarpeet seuraavalle vuodelle aina kuluvan vuoden helmikuun loppuun mennessä. Tukitarpeet käsitellään alueellisessa suunnitteluryhmässä jossa, hyväksytään alustavasti seuraavana vuotena toteutettavat tapahtumat.

Syksyn suunnittelupalaverissa tehdään tarkennukset ja asiat hyväksytään Kainuun prikaatin toimintasuunnitelmaan. Toivommekin lukijakunnalta tämän periaatteen ja aikataulutuksen noudattamista jotta, tukitarpeenne tulevat huomioiduksi. Ajan juoksu on kiihkeä!

KAPT Lesonen luovuttaa tehtävänsä 1.6. MAJ Arto Nurkkalle, joka siirtyy vahvuuteemme Jääkäriprikaatista Sodankylästä. MAJ Nurkka la kertoo itsestään seuraavaa:

”Olen syntynyt Kemijärvellä 48 vuotta sitten, mutta asunut lapsuuteni ja nuoruuteni sekä suurimman osan aikuisiästäni Oulussa. Uuteen tehtävään siirryn Jääkäriprikaatin esikunnasta Sodankylästä henkilöstöosaston henkilöstösektorin johtajan tehtävästä. Valmistuin 77.kadettikurssilta vuonna 1993 Kainuun Prikaatiin. Työskentelin Kajaanissa eri yksiköissä ja eri tehtävissä aina joukkueenjohtajan tehtävistä yksikön päällikön tehtäviin.

Esiupseerikurssin jälkeen vuonna 2001 siirryin Oulun Sotilasläänin Esikuntaan operatiiviselle osastolle. Johtamis- ja hallintorakennemuutoksen jälkeen vuonna 2008 jatkoin operatiivisen alan tehtävissä Pohjois-Suomen sotilasläänin esikunnassa vuoteen 2014 saakka. Vuoden 2015 Puolustusvoimauudistus vei minut takaisin sotilaskoulutukseni alkusijoille Jääkäriprikaatiin Sodankylään, jossa kävin aikoinaan varusmiespalveluksen III/88 saapumiserässä.

Perheeseeni kuuluu vaimo, kaksi tytärtä ja seurakoira. Harrastuksiini kuuluu tällä hetkellä kolme kovaa koota: lasteni harrastuksiin kuljettaminen, kannustaminen ja kustantaminen. Syksyllä jatkan vaimoni kanssa yhteistä kuorolauluharrastusta, johon sain kipinän aikoinani jo kadettikurssilla. Liikuntaa harrastan tällä hetkellä kuntoilu mielessä. Omakotitalo, seurakoira ja sopivan pituinen työmatka antavat hyvät puitteet hyötyliikunnalle.

Uuden tehtävän haasteet motivoivat minua eteenpäin. Vanhana jalkapalloilijana olen aina ymmärtänyt, että paras tulos syntyy hyvästä hengestä ja yhteisestä päämäärästä. Yhteistyötä innolla odottaen!”

Aluetoimiston operatiivinen toiminta on paikallispuolustuksen suunnittelua ja valmistelua. Paikallispuolustus perustuu paitsi sotilasorganisaatioiden toimintaan, myös muun viranomaiskentän ja ympäröivän yhteiskunnan toimintaan poikkeusoloissa.

Viikolla 10 pidetyssä OULU17 harjoituksessa testattiin ja harjoiteltiin isolla mittakaavalla viranomaisyhteistoimintaa sekä tilannekuvan luomista eri viranomaisien, kuntien ja Oulun kaupungin kanssa. Harjoituksen tulokset olivat lupaavia ja luovat hyvän perustan jatko-harjoittelulle. Seuraava vastaavan tyyppinen harjoitus toteutetaan Kainuussa.

Puolustusvoimien harjoitustoiminnan tavoitteena on ylläpitää valmiutta valtakunnan puolustamiseksi. Hyvää valmiutta tarvitaankin entistä nopeammin muuttuvassa toimintaympäristössä. Myös järjestöjen ja yksittäisten kansalaisten on syytä miettiä valmiuttaan. Paitsi omalla toiminnalla valmiutta ja valmiuksia voi hankkia Maanpuolustuskoulutuksen kurssitarjonnasta. MPK on kehittynyt ja edelleen kehittyvä organisaatio joka tuottaa monipuolista koulutusta ”sen pahimman varalle”.

Majuri Mika Niemi, Sektorinjohtaja/
PPOHKAIALTSTO.

Tammisunnuntain juhla Mieslahden opisto 28.1 2017

Juhlapuhe

Arvoisat kuulijat, nimeni on Vesa Määttä ja toimin muun muassa Vapaussoturi-lehden päätoimittajana. Alkuvuosien ulkoasultaan sangen vaatimattomasta lehdestä on lähes kuuden vuosikymmenen kuluessa kehittynyt keskeinen itsenäisyushistoriallisten muistojen tallentaja ja levittäjä.

Tunnussana Ilkka

Venäjällä maaliskuussa 1917 leimahtanut vallankumous sähköisti ilmapiiriä myös valtakunnan länsiosassa. Keisarin korvannut Venäjän väliaikainen hallitus palautti Suomelle oikeuksia, joita oli menetetty venäläistämistoimien yhteydessä. Tämä ei kuitenkaan rauhoittanut poliittista liikehdintää. Suomalaisten keskuudessa heräsi yhä enemmän toiveita saavuttaa valtiollinen itsenäisyys. Lisäksi esiintyi halukkuutta saada maasta pois venäläiset sotilaat, joita oli elokuussa 1917 lähes 125 000 eli enemmän kuin koskaan aikaisemmin. Vallankumouksellisessa innostuksessaan he eivät pysyneet varuskunnissaan. He puutuivat usein Suomen sisäisiin asioihin aiheuttaen häiriöitä sekä turvattomuutta kansalaisten keskuudessa. Myös suomalaiset siviilit tekivät rikoksia, mutta ulkomaalaiset sotilaat aseineen herättivät enemmän pelkoa. Lisäksi venäläisotilaiden ja suomalaisvasemmiston keskuudessa ilmeni halukkuutta läheisempään yhteistyöhön. Heillä oli yhteisiä vallankumouksellisia tavoitteita.

Keväästä 1917 lähtien muodostettiin työväen järjestyskaarteja/punakaarteja. Niitä käytettiin levottomuuksien torjumisen lisäksi myös poliittisten tarkoitusprien ajamiseksi. Järjestyskaarteja hyödynnettiin muun muassa Tampereella, Raumalla ja Porissa kunnallisen vallan uusjakopyrkimyksissä.

Suojeluskuntia oli vielä vuoden 1917 alkupuoliskolla suhteellisen vähän. Kesän maatalouslakkojen ja elintarvikelevottomuuksien yhteydessä sekä niiden jälkeen alkoi suojeluskuntien määrä kasvaa. Tämä indikoi sitä, että levottomuuden ilmapiiri motivoi myös vapaaehtoistoimintaan maan tilanteen vakauttamiseksi. Siihen liittyi tavoite itsenäisyydestä ja venäläisen sotavoiman poistamisesta Suomesta. Syksyn 1917 aikana suojeluskuntaliike pääsi varsinaisesti aloittamaan toimintansa. Tätä edesauttoi muun muassa vasemmiston ulkoparlamentaarinen toiminta.

Vauhtiin päästyään suojeluskunnat lisäsivät nopeaan tahtiin miesmääräänsä. Tosin suojeluskuntalaisten mahdollisuudet ylläpitää järjestystä olivat suhteellisen rajalliset asepuolan vuoksi. Siihen tuli helpotusta loka-marraskuun vaihteessa, kun Saksasta saapunut Equity-laiva toi suurehkon aselastin Pohjanmaan rannikolle. Laivan mukana saapui myös kahdeksan jääkäriä. He kiersivät keskeisimmissä suojeluskunnissa pitämässä harjoituksia ja nostattivat innostusta itsenäisyysasiaan.

Lapua sai kunnallisen suojeluskuntansa syys- ja lokakuun aikana 1917. Sen päälliköksi valittiin 27. lokakuuta Matti Laurila vanhempi, tuttavallisemmin isä-Laurila.

Marraskuun 11. päivänä 1917 isä-Laurila osallistui Vaasassa järjestettyyn pohjalaisten suojeluskuntien edustajakokoukseen, jossa keskusteltiin lähinnä suojeluskuntatoiminnan järjestämisestä ja edellytyksistä venäläisten aseistariisumiseksi. Kokousväki uskoi maakunnan väestön kannattavan aseistariisuntaa, jos siihen löytyisi luotettava johtajisto ja riittävästi aseita. Isä-Laurila piti edustajakokouksessa lyhyen puheenvuoron. Hän sanoi miehiä lähtevän liikkeelle, jos he vain voisivat luottaa johtajiinsa. Puhujan vähäsanaisuuteen saattoi vaikuttaa se, että pääasiallinen kokouskieli oli ruotsi. Isä-Laurila sanoi kokouksen jälkeen kiukkuisesti, ”ettei tuollaisten ruottia puhuvien ryssän kenraalien johdolla lähdetä mihinkään, on saatava omia miehiä tänne ja äkkiä.” Purkaus liittyi kokouksessa vaikuttaneeseen sotilaskomitean edustajaan Paul von Gerichiin. Hän oli ruotsinkielinen ja palvellut Venäjän armeijassa kaartineverstinä ja myöhemmin johti venäläisjoukkojen aseistariisuntaa muun muassa Lapualla.

Marraskuun alussa 1917 Leninin johtamien bolševikkien toimesta toteutettu vallankumous syrjäytti Venäjän väliaikaisen hallituksen. Lenin halusi myös suomalaiset mukaan vallankumoukseen. Suomessa julistettiin vasemiston toimesta yleislakko 14. marraskuuta. Se kesti noin viikon. Tuona aikana tapahtuivat ensimmäiset suojeluskuntien ja punakaartien väliset vakavammat yhteenotot. Yhteiskunnallinen ilmapiiri kiristyi entisestään.

Samana päivänä kun yleislakko alkoi, perustettiin Lapualla maakunnan suojeluskuntien toiminnan yhdenmukaistamiseksi ja tehostamiseksi organisaatio nimeltään Etelä-Pohjanmaan suojeluskuntien keskushallinto. Tiedot ja huhut Etelä-Suomessa tapahtuneista punakaartilaisien sekä venäläismatruusien suorittamista väkivaltaisuuksista löivät leimansa perustamisen yhteydessä käytyihin neuvotteluihin. Niissä päätettiin kehottaa alueen kunta-

Postikortti Laurilasta

kokouksia perustamaan suojeluskuntia. Keskushallinnon puheenjohtajaksi valittiin Jalo Lahdensuo ja sihteeriksi isä-Laurila. Hallinto oli vahvasti lapualaisten käsissä. Suomalaisen Etelä-Pohjanmaan suojeluskuntakeskukseksi oli muotoutunut Lapua. Näin oli myös käytännössä luotu perusta myöhemmälle Etelä-Pohjanmaan suojeluskuntapiirille.

Kuten tiedämme, Suomalaisten sosialistien radikaali aines vei joukkonsa väkivallan tielle alkuvuonna 1918. Vallankumousinto johti 27.–28. tammikuuta vallankaappaukseen, joka onnistui Helsingissä ja eteläisessä Suomessa. Samaan aikaan ylipäällikkö Mannerheim määräsi laillisen hallituksen joukot riisumaan Etelä-Pohjanmaan vahvat Venäjän joukot aseista tammikuun 27. ja 28. välisenä yönä. Sitä ennen olivat jo pohjoisen Karjalan venäläiset yksiköt antautuneet suojeluskunnille.

Etelä-Pohjanmaalla hallituksen joukot olivat mitä ilmeisimmin hyvin motivoituneet tuleviin

koitoksiin. Jo tammikuun 23. päivänä von Gerich oli hälyttänyt – ylipäällikön määräyksestä – Lapualle vähintään 600–700 suojeluskuntalaista riisumaan aseista siellä olleet venäläiset joukot, mutta Mannerheimilta tuli viime hetkellä käsky peruuttaa hälytys. Se ei miellyttänyt käskyn vastaanottajia: he päättivät syrjäyttää von Gerichin. Tieto päätöksestä välitettiin kiusalliseen asemaan joutuneelle von Gerichille, joka toisti esimiehensä peruutuskäskyn ja vetosi suojeluskuntalaisiin toteamalla valtion etujen olevan kyseessä: senaatti kävi parhailaan kansainvälisiä neuvotteluja Suomen asemasta, minkä vuoksi vangitsemisiin ei vielä pitänyt ryhtyä. Eteläpohjalaiset antoivat vastahakoisesti periksi.

Matruuseja Helsingissä 1918

Peruutetun käskyn vuoksi isä-Laurilan oli vaikea hillitä kiukkuaan. Pettymystään hän purki ainakin 24. tammikuuta Vaasassa pidetyssä suojeluskuntajohtajien neuvottelussa. Hänen kerrotaan myös etsineen suutuspäissään ylipäällikön Vaasassa käsiinsä ja valittaneen hänelle ujostelemattomin sanankääntein estettyä toimintaa. On totta, että Mannerheim ja isä-Laurila tapasivat Vaasassa. Kohtaaminen sujui kuitenkin rauhallisemmissa merkeissä kuin

edellä on mainittu. ”Lirkuttelua” alaistensa kanssa Mannerheim ei voinut sietää, mutta lapualaisten tyyntymiseksi hän kutsui isä-Laurilan luokseen.

Myöhempi Kuopion läänin maaherra Gustaf Ignatius on kertonut esitelleensä isä-Laurilan ylipäällikölle. Ignatiuksen mukaan Mannerheim teki ilmeisesti vaikutuksen lapualaispäällikköön, joka ”lyöden kantapänsä yhteen miehekkäästi tervehti ensi kerran tapaamansa valkoista kenraalia – ja paraassa sovussa kättä lyöden erottiin”. Toimittaja Eino Kontsas on muistellut keskustelleensa isä-Laurilan kanssa muutama minuutti sen jälkeen, kun viimeksi mainittu oli tavannut ylipäällikön. Isä-Laurila oli kuulemma istunut tuolilla maaherran talon yksityishuoneessa, kun Mannerheim avasi oven ja astui sisään. Samalla lapualaispäällikkö ponnahti ylös ja otti asennon. Vanhan sotilaan spontaanin reaktion jälkeen alkoi keskustelu. Kontsaksen mukaan isä-Laurila kertoi ylipäällikön paljastaneen hänelle merkityksellisen tiedon: aseistariisunnan aloittamispäivän! Kontsas muisteli, että isä-Laurila oli lyhyehkön tapaamisen jälkeen hyvin tyytyväinen, koska tiesi toimintansa hetken olevan pian edessä.

Historioitsija J. O. Hannula on todennut, että tapaamisen jälkeen isä-Laurila luotti ylipäällikköön. Sama käsitys oli myös Mannerheimilla lapualaispäälliköstä: ”Laurilasta tuli sitten mies, jonka tukeen aina saatoin luottaa.” Lapualaiset vapaussodassa -julkaisun mukaan Mannerheim on jälkeinpäin kertonut isä-Laurilan esiintymisen vaikuttaneen taistelutoiminnan aloittamiseen. Lapuan historiassa korostetaan, että ylipäällikkö asetti kohtauksen isä-Laurilan kanssa siihen ratkaisevaan yhteyteen, kun toiminta oli määrätty aloitettavaksi 28. tammikuuta. Hannulan mukaan Mannerheimin ja isä-Laurilan tapaamisella oli suuri merkitys vapaussodan onnistunut alkamista ja ylipäällikön tulevaa asemaa silmällä pitäen. Hyvänä ihmistuntijana Mannerheim osasi suhtautua oikealla tavalla suoraan pohjalaispäällikköön. Taitamaton ja kärsimätön esiintyminen olisi sillä hetkellä voinut pilata kaiken.

Mannerheimin näkemystä valotetaan hänen muistelmissaan: ”me kaksi vanhaa sotilasta kyllä ymmärsimme, ettei ollut aika iskeä, ennen kuin oltiin valmiit aloittamaan toden teolla.”

Ilmeisesti toiminnan aloitukseen liittyneet erimielisyydet eivät haitanneet myöskään von Gerichin ja lapualaisten yhteistoimintaa. Itse asiassa tässä vaiheessa von Gerich oli lapualaistaistelijoiden mieleen. Kun hän tapasi heitä reilua vuorokautta ennen venäläisten aseistariisuntaa, hänen puheensa osui kuulemma suoraan miesten sydämeen: ”Hyve ilta, pojat. Nyt saatte tapella, pojat.”

Aseistariisuntaa valmisteltiin kuumeisesti muun muassa isä-Laurilan johtamassa Lapuan suojeluskunnassa. Sen esikunnasta lähetettiin hälytyskäskyjä lähiseudun suojeluskuntalaisten yhteen kokoamiseksi. Esimerkiksi Haapakosken miehet saivat tammisunnuntain aattona – 26. tammikuuta – käskyn kokoontua kahden päivän muona mukanaan. Isä-Laurilan allekirjoittaman käskyn loppuun kirjoitettiin: ”Tosi alkaa. Tunnussana Ilkka.”

Laillisen hallituksen joukkojen tammisunnuntaina aloittama aseistariisunta onnistui pääasiassa verettömästi, mutta paikoin syntyi taistelutoimintaa venäläisten kanssa. Esimerkiksi Laihialla käydyssä kahakassa kuoli viisi paikallista suojeluskuntalaista. Siellä ammuttiin sodan ensimmäiset laukaukset illalla 27. tammikuuta.

Taistelujen laajentumista välttääkseen valkoisen Suomen edustajat selittivät venäläisille, ettei aseistariisuntaa suunnattu heidän valtiotaan vastaan. Neuvosto-Venäjän joukkojen Suomessa olleet vallankumoukselliset johtoelimet eivät kuitenkaan mukautuneet selitykseen, vaan julistivat valkokaarteille sodan. Neuvosto-Venäjän hallitus vahvasti sodan julistuksen edellyttämällä joukoiltaan aktiivista taistelutoimintaa. Se koki alkuoptimismin innostuksessaan Suomen porvariston aseman toivottomaksi. Optimismi ei kestänyt pitkään, sillä Pohjanmaalla suoritettu onnistunut aseistariisunta herätti tyrmistystä.

Tyrmistystä herätti myös isä-Laurila hänen saapuessaan suojeluskuntalaistensa kanssa valtaamaan Ilmajokea, joka jäi aseistariisumisessa Etelä-Pohjanmaan valtauksen viimeiseksi vaiheeksi. Tehtävään määrättyjen valkoisten joukkojen korkein upseeri oli eversti Karl Emil Berg. Hän yritti neuvottelujen avulla saada Ilmajoella venäläiset sotilaat luopumaan aseistaan. Hän ei vielä ollut valmis sotilaallisiin toimiin ennen kuin päämajasta olisi saapunut lisäjoukkoja. Näin ollen Berg kielsi lapualaisia hyökkäämästä Ilmajoen kirkonkylään. Tämän seurauksena isä-Laurila menetti itsehillintänsä. Hän moitti suorasukaisesti Bergiä ja sanoi, etteivät hänen joukkonsa halunneet johtajakseen pelkuria. Isä-Laurila uhkasi myös lähteä joukkoineen takaisin Seinäjoelle. Hänen tunnepurkauksensa intensiivisyydestä johtuen Berg pyörtyi. Hän oli kaatunutta lattialle, mutta vieressä ollut lääketieteen kandidaatti Akseli Bergman sai hänsä kiinni ja kantoi erään toisen avustamana vuoteeseen.

Bergin neuvottelutaktiikka tuotti tulosta aamulla 29. tammikuuta, jolloin Ilmajoella olleet venäläiset joukot antautuivat. Tämän seurauksena valkoinen armeija sai muun muassa kuusi kenttätykkiä ja runsaasti niihin kuuluneita ammuksia.

Eteläpohjalaiset ja monet muut laillisen hallituksen armeijassa lähtivät vapauttamaan Suomea Neuvosto-Venäjän joukoista, mutta tiesivät jo sodan alusta lähtien taistelevansa myös oman maan kapinaan nousseita kansalaisia vastaan. Tämän vuoksi pettymys oli suuri. Lapuan suojeluskunnan mukana taistelleen Yrjö Sakari Södermanin muistiinpanoissa tammikuun 31. päivään 1918 liittyen mainitaan seuraavaa: ”Nyt vasta oli myös selvillä, että tämä meidän taistelumme ei olekaan yksin ryssiä vastaan, vaan että se on samalla taistelua laillisen eduskunnan valitsemalla hallituksen puolesta kotimaista bolshevismia vastaan. Apeaksi painui monen mieli, kun saimme tietää, että osa Suomen kansaa on mennyt niin pitkälle, että on yhtynyt vanhojen verivihollistemme kanssa ja ase kädessä noussut niitä vastaan,

jotka ovat aikoneet nämä karkoittaa sinne 'suureen isänmaahan', josta ovat tänne tulleetkin.”

Etelä-Pohjanmaalla ilmestyvän Ilkan sivuilta maakunnan väki sai lukea 2. helmikuuta 1918 muun muassa seuraavaa: ”Helsingissä on sosialidemokratisten puolueen johto anarkistisen punakaartilaisjärjestöjen avulla ryhtynyt mitä rikollisimpiin toimiin. Aseellisella väkivallalla on Suomen Eduskunta ja sen asettama hallitus estetty toimimasta. Väkivaltaista vallankaappausa yritetään. Kansakunnan itsemääräämisoikeus uhataan hävittää. Tämä teko suoritetaan maahamme sijoitetun venäläisen sotaväen avulla.”

Isä-Laurilan kirjeessä – päivätty 14. helmikuuta 1918 pääivätyssä omaisilleen kerrotaan hänen olleen jo neljässä taistelussa. Edellisenä päivänä Pekkalassa hyökkääjänä oli ollut punakaartilaisia sekä venäläisiä bolševikkeja.

Isä-Laurila kaatui Länkipohjan taistelussa 16. maaliskuuta 1918. Länkipohjasta muodostui vapaussodan ratkaisutaistelu, sen käännekohta. Myös aikalaiset ymmärsivät Länkipohjan ratkaisevan merkityksen. Osin sen vuoksi isä-Laurilasta ja tämän pojista Matista ja Ilmarista tuli sodan juhlituimpia ja palvotuinta sankareita. Ilmari menehtyi samassa taistelussa.

Lauriloiden vaiheet toimivat myös eräänlaisena linkkinä menneiden ja tulevien kriisiaikojen välillä. Kun Länkipohjan taistelusta oli kulu- nut 20 vuotta ja sodan merkkejä alkoi taas olla ilmassa, Vaasa-lehdestä saattoi lukea, kuinka isä-Laurila ja Mannerheim seisoivat ”päättä pitempinä muita” vapaussodassa.

Kirjoittajan näkemyksen mukaan Laurila tiesi sodan ensi hetkinä, miten venäläisten ja punaisten teot liittyivät yhteen. Tämän vuoksi oli toimittava, ”muuten saatettaisiin tulla liian myöhään.” Vaikka artikkelin mukaan ylipäällikkö ymmärsi toiminnan aloituksen kiireellisuuden, ei hänellä kuitenkaan ollut täysin vapaita käsiä sotatoimissa. Mannerheim oli hallituksen käskyjen alainen.

Vaasaa lukeva ymmärtää vinkin. Sen mukaan talonpoika ja ylin sotilasjohtaja käsittivät tilanteen vakavuuden. Poliitikot puolestaan eivät olleet tilanteen tasalla, jolloin arvokas toiminnan hetki oli mahdollista menettää. Kirjoituksen sisällöstä voi tulkita epävarmuuden Suomen lähitulevaisuuteen liittyen. Niin kuin 1918, niin myös 1938 merkittävien poliitikkojen joukossa uskottiin olleen henkilöitä, jotka eivät tiedostaneet maan turvallisuutta vaarantavia uhkia. Vapaussodan aikana ruohonjuuritasolla ja sotilasjohdon huipulla oli kuitenkin tahtoa ja kykyä toimintaan. Ehkäpä lähihistoriasta opiksi ottaneet saattavat kyetä samaan myöhemminkin, tilanteen niin vaatiessa.

Vesa Määttä

Kuva, Vapaussodan Kainuun perinneyhdistys

Tutustu Vapaussoturien kotisivuihin osoitteessa www.vapaussoturi.fi

Tammisunnuntain juhla Mieslahden opisto 28.1 2017

Varusmiehen tervehdys

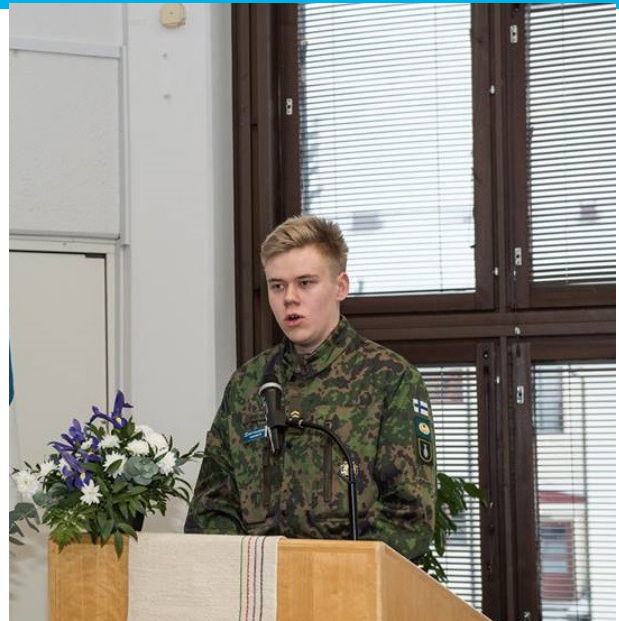
Kunnioitetut sotiemme veteraanit, herra eversti, hyvä juhlaväki.

Nuorten asennoituminen isänmaahan, palvelukseen ja Suomen Puolustusvoimiin on muuttunut kuluneen vuosisadan aikana useasti. Sata vuotta sitten nuoria miehiä lähti Saksaan vaarallisia etappiteitä pitkin hankkimaan sotilaskoulutusta. Omasta suvustanikin lähti 17-vuotiaita poikia salaa jääkäreiksi ylittäen kuolemaa uhaten myrskyävän Pohjanlahden. Sata vuotta sitten isänmaan asia oli jatkuvasti esillä ja kansakunnan voimin soudettiin päin nousevan Suomen rantaa. Suomi itsenäistyi ja seuraava sukupolvi taisteli urhoollisesti talvi- jatkosodassa säilyttäen nuoren valtiomme itsenäisyyden ja koskemattomuuden.

Nuorten kiinnostus ja arvostus sotiemme veteraaneja kohtaan on viime vuosina kasvanut. Nuoria kiinnostaa enemmän yksilölliset kokemukset sodasta kuin historian tunnilla opittu yleismaailmallinen katsaus. Tätä tiedonjanoa selittää se, että sodan käyneet isoisät eivät puhuneet kokemuksistaan ja heidän lapsensa eivät kyselleet heiltä arasta asiasta. Tämä on johtanut siihen, että nykysukupolvet ovat jääneet ilman läheistä kosketuspintaa viime sotiin, mikä on herättänyt heissä nyt kiinnostuksen vanhoihin asioihin.

Nuorten asenteet Puolustusvoimia ja palvelusta kohtaan ovat viime vuosina parantuneet. Vielä alle kymmenen vuotta sitten osa nuorista koki varusmiespalveluksen vanhanaikaiseksi ja turhaksi rauhallisessa Euroopassa. Nuorten mielipiteitä on muokannut vahvasti viime vuosina kasvanut sotilaallinen aktiivisuus lähialueilla sekä Ukrainassa vieläkin käytävä sota.

Enää ei uskota siihen mielikuvaan, ettei mikään voisi uhata Suomea. Puolustusvoimat ja

varusmiespalvelus koetaan jälleen hyvin tärkeinä. Tämä näkyy esimerkiksi siinä, että viime vuonna Etelä-Pohjanmaan alueella siviilipalvelukseen hakeneiden määrä lähes puolitettiin edellisestä vuodesta. Lisäksi naisia haekutui vuonna 2016 ennätysmäärä vapaaehtoiseen asepalvelukseen.

Kun uudet alokkaat astuivat palvelukseen kuun alussa, kyselin heiltä millä mielin he astuvat armeijan harmaisiin. Ilolla sain huomata, että suurin osa vastasi, "Hyvillä mielin tänne tullaan ja innolla odotetaan, mitä tuleman pitää". Hyvin harva näki palveluksen välttämättömänä pahana, joka on pakko suorittaa pois alta.

Hyvä oli myös tunnelma joulukuussa kotiutuneilla varusmiehillä, kun heiltä tiedustelin, että miltä nyt tuntuu, kun palvelus on takana ja reservi hämmöttää. Monilla oli tunteet vähän ristiriitaisia. Lähes kaikki olivat innolla odottaneet palveluksen loppua, mutta sitten kun se hetki koitti, niin yhtäkkiä olikin tyhjä ja vähän epäätietoinen olo. Monet sanoivat, että armeija opetti arvostamaan elämässä pieniä asioita ja palvelus antoi uutta näkökulmaa arkeen.

Kun kolmelta aamuyöstä makaa poterossa räntäsateessa, ilman oikeaa vihollisuhkaa ja kuolemanvaaraa, oppii arvostamaan rauhaa ja veteraanien perintöä. Veteraanithan joutuivat makaamaan siellä poterossa ihan oikeassa vaarassa.

Vallitsevana mielipiteenä kotiutuneilla oli, että vaikka armeijassa tehdään tympeitäkin asioita ja välillä tuntuu, että mieluummin olisi juurihoidossa hammaslääkärin vastaanotolla kuin palveluksessa, niin loppujen lopuksi kukaan ei haluaisi vaihtaa päivääkään pois.

Vaikka varusmiehillä on korkea maanpuolustustahto, niin viime joulukuussa julkistettu tutkimus kertoi karua kieltään siitä, että nuorten reserviläisten maanpuolustustahto on sen sijaan heikentynyt.

Toivon, että tutkimus kuvastaa vain nuorten, rauhaan tottuneiden ihmisten shokintapaista reaktiota nopeasti kiristyneeseen tilanteeseen lähialueilla. Uskon vakaasti, että tosi paikan tullen nuorissa herää sama palo sisällä, joka ajoi sata vuotta sitten miehiä jääkäreiksi. Sama palo, joka loi uskoa sotavuosina rintamalla oleviin miehiin. Se palo on isänmaarakkautta ja tiedän, että se roihahtaa jokaisen suomalaisen sisällä silloin, kun maamme on todellisessa vaarassa.

Alik. Mika Hanhimäki

Kuva, Vapaussodan Kainuun perinneyhdistys

Puolustusvoimain valtakunnallinen itsenäisyyspäivän paraati Kajaanissa 6.12 2016

Maanpuolustusjärjestöjen lippulinna Reserviupseeriliiton lippua kantoi Terho Pelli, Reserviläisliiton lippua Kalevi Valtanen, Maanpuolustuskiltojen lippua Seppo Suhonen ja Kainuun Reserviläispiirin lippua Ari Häkälä.

Puolustusvoimain valtakunnallinen itsenäisyyspäivän paraati järjestettiin 6.12. 2016 Kajaanissa . Paraatin teemana oli: ”Maavoimat osana Suomen puolustusjärjestelmää”. Olosuhteet kovasta pakkasesta johtuen oli vaativat.

Paraatipäivän tapahtumat alkoivat seppeleiden laskulla talvi- ja jatkosodassa kaatuneiden sankarivainajien ja vapaussodassa kaatuneiden muistomerkillä. Seppeleiden laskun jälkeen pidettiin juhlahjelmanpalvelus Kajaanin kirkossa. Paraatipäivän aikana toteutettiin kalustonäyttely Kajaanin kauppatorilla. Toimintänäytös järjestettiin Suvantopuistossa. Aiheena oli Maavoimien taistelu ja maavoimien taisteluosastojen suorituskyvyn esittely. Suorituskyvystä esiteltiin liikkuvuutta, tulivoimaa sekä iskukykyä. Toimintänäytös huipentui Utin jääkäriyrykmentin toteuttamaan näyttävään NH90-helikopterin köysilaskeutumiseen.

Paraatijoukkojen katselmus järjestettiin Kajaanin liikuntapuiston kentällä. Katselmuksen ohjelmaa jouduttiin pakkasen takia lyhentämään. Katselmuksen jälkeen joukot siirtyivät ohimarssiin Pohjolankadulle. Paraatin vastaanotti Maavoimien komentaja kenraaliluutnantti Seppo Toivonen seurassaan lotta Aune-Leea Huotari, sotaveteraani Heikki Mäntymaa sekä Kajaanin kaupunginjohtaja Jari Tolonen. Paraatijoukkoja komensi maavoimien esikuntapäällikkö kenraalimajuri Jorma Ala-Sankila.

Paraatiin Kajaanissa otti osaa sotilaita kaikista puolustushaaroista, Maanpuolustuskorkeakoulusta ja Rajavartiolaitoksesta. Mukana oli myös veteraani- ja maanpuolustusjärjestöt, Maanpuolustuskoulutusyhdistys, rauhanturvaajat, Naisten valmiusliitto ja Sotilaskotiliitto. Maanpuolustusjärjestöt Kainuun ja Pohjois-Pohjanmaan alueelta olivat paraatissa edustettuina noin 30 hengen osastolla. Osastoa johti Pertti Schroderus. Yhteensä paraatiin osallistui noin 1 300 ihmistä. Ajoneuvoja paraatissa oli 90 ja ilma-aluksia 18.

Ohimarssin moottoroidut osat marssivat jalan marssivien osastojen jälkeen. Osastot oli muodostettu paraatin teeman mukaisesti kuvaamaan maavoimien taistelutavan 2015 toiminnallisuutta muodostamalla kaksi taisteluosastoa sekä tukevat aselajiosat. Ohimarssi huipentui Utin Jääkäriyrykmentin kaukotiedusteluosaston ja helikopteriosaston yhdenaikaiseen ylilentoon.

Valtakunnallinen itsenäisyyspäivän paraati keräsi runsaasti väkeä Kajaanin keskustaan. Puolustusvoimien mukaan paraatipäivän tapahtumiin osallistui noin 7 000 ihmistä. Kajaanin poliisin arvion mukaan ohimarssia seurasi Pohjolankadun varsilla noin 4 000–5 000 katsojaa.

Ossi Laine

Reserviläisliiton myöntämät ansiomitalit 6.12.2016

Reserviläisliiton Erikoisluokan ansiomitali n:o 161

Pelli Terho kapteeni Suomussalmi
Mitali luovutettiin Helsingissä 17.4.2016

Kultainen ansiomitali
Heikkinen Jaakko kersantti Paltamo
Kempainen Kimmo Tapio alikersantti Paltamo
Väisänen Heikki kersantti Puolanka

Hopeinen ansiomitali
Kilpeläinen Mika ylikersantti Kajaani
Sipola Seppo rajavartija Kuhmo
Valtanen Antti korpraali Paltamo

Pronssinen ansiomitali
Antikainen Kari Aarne korpraali Paltamo
Malinen Lahja Johanna Kuhmo
Mikkonen Hilja Maria Kuhmo
Sorjonen Pentti jääkäri Kuhmo
Sutinen Matti alikersantti Oulu

Sotaveteraanien perinnölle jatkaaja

Sotaveteraanijärjestöt muuttuvat perinnejärjestöiksi vuoteen 2020 mennessä.

Veteraanijärjestöjen aika Suomessa on tulossa tiensä päähän ja siirtymävaihe kohti perinnejärjestöjä on täydessä vauhdissa. Tämä kävi selvästi ilmi Kainuun Sotaveteraanipiirin vuosikokouksessa Kajaanissa 14.3. 2017. Asian nosti esiin veteraanijärjestöjen jatkon Kainuun yhdysmies Juhani Mantsinen. Perinnejärjestöihin siirtymisen on määrä tapahtua vuonna 2020. Järjestelmän tavoitteena on uusin voimavaroin varjella vuosien 1939–45 sotien veteraanien perintöä. Suomeen on tulossa yhteensä 59 perinneyhdistystä, joista Kainuu niputetaan kokonaisuudessaan yhden alle. Tavoitteena on luoda maakunnasta kaikki sotaveteraanit kokoava yhdistys.

– Kainuussa tilanne on hyvä. Eri veteraanijärjestöjen kyky istua saman pöydän ääreen neuvottelemaan on paljon parempi, kuin monin paikoin Etelä-Suomessa, Mantsinen toteaa tyytyväisenä.

– Tässä ei olla pilaamassa veteraaniyhdistysten hyvää työtä, vaan yhdistämässä eri vaikuttajia yhteisen ajatuksen alle. Onneksemme meillä on paljon toimijoita, kuten Martat ja pitäjäseurat, joiden mukanaolo tulee myös olemaan tärkeää.

Kainuussa perinnejärjestöaikaan siirtymisen järjestelyissä Mantsinen kääntyi juuri Kajaanin Sotaveteraanit ry:n puoleen.

– Heillä on kyky järjestelyihin ja budjetti tämän asian käynnistämiseen Kainuussa.

Suomen Sotaveteraaniliiton mukaan Suomessa oli vuonna 2016 vielä noin 22 000 veteraania, joiden keski-ikä on kivunnut jo miltei 92 vuoteen. Vuoteen 2020 ja täten perinnejärjestöihin siirtymiseen mennessä veteraaneja arvioidaan olevan enää 6500 ja vuoden 2025 loppuun mennessä noin 1200.

– Vastuu sotaveteraanien perinteiden vaalimisesta on siirtymässä muiden käsiin. Veteraanien määrässä on luvassa valtava syöksykierre, Mantsinen toteaa vakavana.

– Sotien muistomerkit, historiikit ja taistelupaikat on säilytettävä ja vastuu sota-ajan historian ylläpitämisestä täytyy kulkea eteenpäin. Jonkun täytyy pitää huoli, etteivät patsaamme pilaannu.

Kainuulaisille erityisen tärkeäksi sotien aikaiseksi ylläpitokohteeksi Mantsinen mainitsee myös Raatteen tien. Mantsisen rooli veteraanijärjestöistä perinnejärjestöihin siirtymisessä on olla puolueeton, eri järjestöjä yhteen sitova henkilö Kainuussa. Kainuun sotaveteraaniliittojen tarkoitus on istua saman pöydän ääreen vielä tämän kevään aikana. Mantsisen mukaan tulevalle järjestelmälle on olemassa jo mallisäännöt pohjana, joten tyhjää paperia ei kenenkään tarvitse valmisteluvaiheessa tuijottaa. Perinnejärjestöihin siirtymällä yksinkertaistetaan myös huomattavasti sotaveteraanien järjestöjen rakenteita. Uudistuksen myötä piiritasot jäävät kokonaan pois.

– Toiminnan ei tarvitse jatkua muutaman vuoden päästä enää nykyisessä laajuudessa. Perinnejärjestöjen myötä kuvio yksinkertaistuu huomattavasti, Mantsinen täydentää.

Vuonna 1978 perustettu Kainuun Sotaveteraanipiiri osallistuu tänä vuonna myös satavuotiaan Suomen juhllisuuksiin. Kainuussakin sotaveteraaneille jaetaan kevään aikana Villasukat veteraaneille -kampanjan tuottamia sukkia.

Niko Saarela, julkaistu KS 17.3.2017

Talvisodan päättymisen muistotilaisuus Kajaanissa

13.3.2017

Tilaisuus alkoi klo 18.00 Kajaanin kirkkopihalla. Tilaisuudessa esiintyi Kajaanin Mieslaulajat esittäen aluksi Suomalaisen rukouksen ja lopuksi Oi kallis Suomen maa. Kenttärovasti Penna Parviainen piti kenttähartauden. KaiPr:n komentaja Prkenrl. Vesa Virtanen piti juhlapuheen osoittaen kunnioittavat sanansa sotiemme veteraaneille ja lotille. Lopuksi Kajaanin kaupungin edustajat, kaupunginjohtaja Jari Tolonen ja kaupunginhallituksen puheenjohtaja Marjatta Immonen, laskivat seppeleen Narvan –marssin tahdissa ja varusmiehet asettivat kynttilät Talvisodassa kaatuneiden haudoille.

Muistotilaisuus jatkui Kajaanin kirkossa, joka oli ääriään myöten täynnä. Isä Pentti Hakkarainen Kajaanin ortodoksiseurakunnan kuoron avustamana piti Talvisodassa kaatuneiden muistopalveluksen. Sotaveteraani Pauli Kukko ja Tkm. Roope Korhonen esittivät Veteraanin iltahuudon. Tilaisuudessa esittivät Kajaanin kaupunki ja Kainuun Rajavartiosto tervehdyksensä. Eversti evp. Jussi Mäki piti esitelmän Talvisota Kainuussa.

Keskuskoulun musiikkiluokkien kuoro esitti lopuksi kappaleet Suojelusenkeli ja Finlandia hymnin.

Sitten olikin jo aika siirtyä Kaukametsän juhlasaliin, joka täyttyi viimeistä istumapaikkaa myöten. Kahvitarjoilun jälkeen esiintyi Lapin sotilassoittokunta Talvisotateemalla. Johtajana toimi musiikkimajuri Jaakko Nurila ja solistina musiikkimajuri Juha Ketola.

Konsertti oli mahtavan hieno ja sai yleisöltä raikuvat ablodit. Musiikkiluokan tytöt luovuttivat ruisleivät mukana olleille veteraaneille ja lotille. Tilaisuus päättyi yhdessä laulettuun Maamme lauluun.

Hieno ilta päättyi miellyttäviin tunnelmiin ja kotimatka yhteiskuljetuksena linja-autolla sujui mukavasti niin, että kotia Ylä-Kainuuseen ehdittiin ennen puolta yötä.

Terho Pelli

Kuvat: Eila Kilpeläinen

Veteraanin Iltahuuto, sotaveteraani Pauli Kukko ja tkm. Roope Korhonen.

Lotille ja veteraaneille luovutettiin kotiin viemisiksi ruisleivät.

Sattumia sotkamolaisittain jatkosodan aikana

Ennen Repolaa jouduimme odottelemaan muonan tuojaa tavallista pidempään. Kun komppaniassamme ei oltu vielä tuollaiseen totuttu, moni poika paiski naamaansa rautaisannoksen, jossa oli pieni purkki lihasäilykettä ja paketti näkkäriä. Kun päällikkömme Teppo Tervo sai asian korviinsa, hän pauhasi vihaisena koko poppoolle tapauksen johdosta. Komppania sai kuunnella asennossa, kun Tervo toivoi, että noin lapsellinen porukka saisi jäädä viikoksi mottiin ilman ruokahuoltoa. Silloin vasta huomattaisiin, mitä rautaisannos merkitsee, ja että sen saa nauttia vasta todellisessa tarpeessa.

Omaa päätänikin arvokkaammaksi koin leipälaukkuni lasipurkin, jonka olin saanut voilla täytettynä kotoa paketissa. Seistessäni kivisellä kumpareella vartiossa tapasin tuon voipurkin rakkauden. Naapurilla oli näköyhteys vartiopaikkaani, ja niin se nakutteli puolivekulla tuohon kukkulalle. Usein jouduin halailemaan maata. Kun oli lyötävä pitkäkseen, oli ensin otettava kainaloon tuo aarre – leipälaukku - ettei vaan voipurkki särkyisi siinä kivikolla.

Töpinämme oli vielä näköetäisyydellä, kun alikersantti Jauhiainen oli mustikoita syömässä kankaalla. Hän näki kumarassa asennossa piippalakin kantajan ison, maatuneen hongan takana, sieppasi ukkomauserin ja karjaisi ”rukivee”. Hämmästys oli suuri, kun puun takaa kirposi pystyyn pitkä rivi ryssiä, kypälät kaikilla pystyssä. Aseet oli heitetty sammalikkoon, ja varmaan heillä oli ollutkin tarkoitus jäädä vangiksi. Alikersantti komensi joukon polulle parijonoon ja marssitti sitä ukkomauseriaan heilutellen töpinäämme. Se oli muhkea näky. Alikessu sai palkkiokseen loman.

Olli Jaakola

Kiersimme kerran Ontrosenvaaraan ja tulimme päätielle paikassa, jossa tien varressa oli iso kaksiovinen autotalli. Pakenijat olivat kirjoittaneet oveen valkoisella: ”Ettepäs saaneetkaan meitä enää mottiin”. Vaaralla meillä oli hieman luppoaikaa, olihan edessä vaativa Rukavaaran tiedustelu, joka sittemmin vaati kovasti aikaa ja uhrejakin. Samoilla seuduilla joukoille jaettiin kenttähartauden yhteydessä Herran Pyhä Ehtoollinen. Tuonne olin saanut kotoa kirjeen, jota lueskelin kannon päässä. Siinä mainittiin Tervosen Martin kaatuneen.

Serkkunsa Alpo oli kirjoittanut kotiin, että Virroilla sattuneessa pakokauhussa Martti oli hukkunut perääntyessä virran yli. Lukiessani huomasin jonkun kurkistelevan olkapääni yli. Käännyin ja näin, että sehän oli juuri tuo samainen Martti. Sanoin vain rauhallisesti, että ruumiit eivät saa kurkistella. Siinä hän sai itsekin lukea, miten oli muka kaatunut. Tällaisia huhuja liikkui paljon, mutta ei niihin kaikkiin ollut uskomista.

Rukajärveltä olimme talvella matkalla Ontajärvelle. Matkan varrella oli Pölkkyläksi ristitty paikka, jossa oli vain yksi iso metsätyökämpä. Tuo kämpä tuli minulle muistorikkaaksi, sillä vasta siellä tein sotilasvalani. Olimme majoittuneet lammen rannalle maanpäällisiin hirsiasumuksiin. Siellä Teppo Tervo sai taas aiheen nuhteluun.

Hevosmiehet ottivat sangolla hevosten juontiveden avannosta, joka oli kutistunut niin pieneksi, että vaivoin kepillä painaen sai metallisangon painumaan veteen. Näin hevosmiehet rikkoivat niitä monta kappaletta. Päälikkämme otti lopulta poppoon neliöön avannon ympärille ja määräsi hevosmiehet hakkaamaan jäähän avannon, joka oli kooltaan metri kertaa metri. Lopuksi Tervo vielä sanoi, että avanto tuli pitää aina samansuuruisena.

Saman kylän pojat Tervosen Martti ja Korhosen Viljo eli ”Sota-Ville” menivät moniaana kesänä kalareissulle Tunkuantien suunnalta pohjoiseen päin. Lampia ja purojahan siellä riitti vaikka millä mitalla. Pojat löysivät veneenkin joltain lammelta soudeltavakseen. Rannalla he huomasivat outoa liikettä vesakon suojassa. Koska aseet eivät olleet käsissä, ojensi perässä istunut ”Sota-Ville” huoparilla ukkoa kohti ja karjaisi ”rukivee”.

Silloin miehen kivääri lennähti suohon ja tassut pystyssä vapiseva vihollinen suorastaan pyrki vangiksi. Pojat ottivat äijän mukaansa. Siihen jäi kalastus. Nöyräsi tuo nälkäinen vanki seurasi kalamiehiä. Kalat taisivat jäädä toisarvoiseksi sillä reissulla.

Etulinjan korsussa sain hirmuisen vatsataudin. Se oli kova kärsimys, vaikka sainkin aspiriinit. Tauti ei pariin päivään hellittänyt. Joku pojista katseli minua läheltä ja huomasi, että silmänvalkuaiset olivat aivan keltaisina. Siinäpä se ratkaisu, sairastin keltatautia. Menin heti JSP:lle ja edelleen kenttäsairaalaan.

Siinä meni muuan yö ja matkustin sitten kenttäsairaalaan Lieksaan.

Sain kahden viikon toipumisloman, koska keltataudin tiedettiin aiheuttavan pahoja jälkitaujeja.

Kun tulin lomalta, kerääntyi heti poikia ympärilleni kysellen, kuinka sen taudin saisi hankituksi itselle. Kerroin rauhallisesti, että alumiinilusikalla vain hankasin rannettani pari päivää aika syvästi ja siitä kait se keltatauti syntyi. Koska kotilomat olivat niin kovin kysyttyjä, olivat myös taudin aiheuttamiskeinot heti käytössä. Alumiinilusikat olivat käyriä, kun joka nurkassa hangattiin sillä kalvosta. Jotkut panivat jopa yöksi lusikan kalvosen ympärille ja sitten taas aamulla jatkettiin hankaamista. Pari päivää tuota yrittämistä jatkui tuloksetta. Eivät pojat silittäneet minun päättäni kujeen jälkeen.

Olli Jaakola

Operaatio kadonneen laulun metsästys

Ollessani vasta valmistuneena metsänhoitajana töissä Rovaniemellä 70-luvun alussa eräs vanhempi kollegani tapasi antaumuksella laulella erästä Erkki Tiesmaan sota-aikaista laulua - varsinkin ollessaan pienessä maistissa. Erkki Tiesmaa oli niinkuin tiedätte tunnettu sota-ajan viisunikkari ja sanoituksista päätellen muutenkin aika veijari. Kukapa ei olisi kuullut Eldanka-järven jäätä ja Röhön rantaa. Saman miehen hengentuotteita.

Vuosien ja vuosikymmenten kuluessa laulu pääsi unohtumaan, kunnes se jostakin kimmokkeesta pulpahti mieleen puolenkymmentä vuotta sitten. En kuitenkaan pystynyt palauttamaan siitä mieleen kuin häthätää kaksi säkeistöä, vaikka tiesin niitä useampiakin olevan. Laulu oli kuitenkin tuntematon kaikille tuttavilleni, joille sitä hyräilin.

Lopulta laitoin syksyllä 2015 tiedustelun Sotaveteraani -lehteen ja heti tärppäsi: Sanoja ja muuta lauluun liittyvää tietoa tuli niin Helsingistä, Kuopiosta kuin Kuusamostakin. Sain laulun jopa äänitiedostona Erkki Tiesmaan poikien Arton ja Teron omakustannelevyltä. Mieleenpainuvien oli kuitenkin 92-vuotiaan Kuusamossa Kurkijärven saksalaisessa sotilassairaalassa vuosina 1943-44 lääkintälottana toimineen Airi Niemisen kirje - tai oikeammin kirjeet.

Kirjeessään hän kertoi hauskaasti ja elävästi laulun syntyajoista: Kuusamossa rajavartiosasto oli järjestänyt hiihtokilpailut huhtikuun lopulla 1944, ja esimies oli komentanut hänet sairaalan edustajaksi. Kilpailu oli mennyt kuitenkin penkin alle: Airi oli eksynyt reitiltä ja hänen tullessaan maaliin kuljetus Kurkijärvelle oli jo lähtenyt. Pahaa mieltä oli toki lievittänyt se, että palkintojen jaon jälkeen oli illanvietto, jonka yhtenä ohjelmanumerona oli tämä tiedustelmani laulu "osaston maineikkaan trion

esittämänä kitaroin vahvistettuna", kuten Airi Nieminen kuvasi. Tässä juhlassa laulu esitettiin tiettävästi ensimmäisen kerran, ja on jopa todennäköistä, että se oli tehty nimenomaan tähän tilaisuuteen.

Ensimmäisen kirjeen saatuani soitin oitis hänelle, ja hän valitteli ettei muistanut laulun melodiaa, vaikka sanat hänellä olivatkin. Tästähän seurasi luonnollisesti se, että lauloin hänelle puhelimesta pari säkeistöä. Reaktio oli spontaani: "Päiväni on pelastettu!"

Käydessäni syksyllä 2016 Valkealassa tervehdimässä tätä todella nuorekasta ihmistä hän näytti minulle alkuperäiset, eräältä trion jäseneltä saamansa laulun sanat. Kyseessä oli koneella kirjoitettu hiilipaperijäljennös ja siinä luki alla: Kuusamo Ost, 24.4.1944. P 13. E. Tiesmaa. Varmasti alkuperäiset sanat.

Tarinaani tuli jatkona sivujuonne: minua pyydettiin pitämään puhe Ristijärven itsenäisyyspäivän juhlassa 2015. Ämpyilin melko lailla vastaan: enhän ollut mikään juhlapuheiden pitäjä. Lievän painostuksen jälkeen kuitenkin suostuin.

Yhtenä teemana puheessani oli sota-aikaiset muistot, niiden säilyminen ja säilyttäminen. Kerroin siinä tämän laulun sanojen jäljittämisoopperan. Kävi vähän niin kuin olin pelännytkin: kun puhe oli pidetty, joku yleisöstä huusi: "No laulahan se laulu!" Eihän siinä mikään auttanut. Minä lauloin. Oli varmasti ensimmäinen (todennäköisesti viimeinenkin) kerta Ristijärvellä, kun juhlapuheen pitäjä lauloi.

Ja tässäpä se metsästetty laulu: (Sävelen Tiesmaa oli ottanut pohjoissaksalaisesta kansanlaulusta)

Viimeinen kun Vienan latu hiidettiin,
reppu pykälässä Suomeen suksittiin.
Aseserkut pantiin vitjaa vahtimaan,
meitä korpikorsut jäivät kaipaamaan:
Kalju, Peräkorpi, Aita, Alekski,
Kenkä, Kesanto ja tuttu Turisti,
Rimpi, Raiku, Virkku, Virma, Vihuri,
Puumala ja Pinko, Myrsky, Hukari.

Kuusamo on käynyt kielikouluksi,
kaikkea saa suomeksi ja saksaksi.
Tytöt sanoo:"pitte" kevyesti vaan
ja sakemanni suomeks´ näin käy laula-
maan:

Rovaniemi, Kemijärvi, Posio,
Joutsijärvi, Mustajärvi, Kuusamo,
Korpijärvi, Salla, Louhi, Petsamo,
Kananainen liegt gleich hinter Su-
vanto.

Viihdytystä kiertueet ne tarjoaa:
kuplettia, baletteja, taikojaan.
Lemmestä on sairas sydän vanhastaan;
haitarilta aina vain samaa vaaditaan:

Rion tähti, Montin ´Ksartas´, Kai-
paus,
Säkkijärven polkka, tango Rukous,
Lumihiutaleita, Kielon valssia,
Rantakoivun alla ja ´Antin kukkia´.

Kuusamossa latu loppui ´Laakeriin´,
peti tehtiin Tundra-Polar parakkiin.
Korsuansa kaipaa kämppekaveri,
lohtunansa vain on Marketenderi.
Marketender - Martelli ja´Oo dö
Vii´,
Vermutti ja Rumverschnitti, likööri.
Marketenderwaren - nicht? Ex Ma-
tador.
Fuggeri ja Finni, prosit ´Kuantroo´!

Martti Romppainen

Reserviläispiirin kautta tilattavissa juhlaKirja

Maanpuolustushenkilöiden Itsenäisyytemme
Kunniaksi -kirja on 240-sivuinen A4- kokoi-
nen suurteos, joka juhlistaa Suomen itsenäi-
syyden 100. juhlavuotta olemalla osa Suo-
mi100 -projektia. Kirjan runkona on yli 600
valokuvaa.

Sisällön painopisteenä on itsenäisyytemme
puolustamiseksi tehty työ sota- ja kotirinta-
milla. Ajallisesti kirjan pääpaino on vuosina
1939-45 käydyssä sodassa, mutta myös
muuta maallemme tärkeitä ajankohtia noste-
taan esille.

Kirja ilmestyi reilu kuukausi sitten ja se so-
veltuu erinomaisesti kaikille maamme sata-
vuotisen itsenäisyyden vaiheista kiinnostu-
neille. Kirja sopii myös lahjaksi.

Kainuun Reserviläispiiri on saanut myytäväk-
si kirjoja 25 euron hintaan. Kirjatilaukset voi
tehdä sähköpostitse terho.pelli@viesti.net,
seppo.tuhkanen@netti.fi tai kinnunen.kari@hotmail.com

Kirjaan voi käydä tutustumassa ennakkoon
nettiosoitteessa [www.kirjatorni.fi/itsenaisyyss-
kirja](http://www.kirjatorni.fi/itsenaisyyss-kirja).

ITSENÄISYYTEMME KUNNIAKSI

Suomalaiset Vapauttaan Puolustamassa

Kainuun maakunnallinen maanpuolustusjuhla Kuhmossa 11.9.2016

Kainuun maakunnallista maanpuolustusjuhlaa vietetään perinteisesti syyskuun 3. sunnuntaina. Juhla kiertää vuosittain Kainuun kunnissa. Tänä vuonna juhla oli Kuhmossa ja ensi vuonna Sotkamossa.

Juhlan järjestelyvastuu on reserviläisjärjestöillä yhdessä kunnan, seurakunnan, maanpuolustusnaisien, reserviläisnaisien ja rajakotisisarien kanssa.

Juhlien päähuomio on sotiemme veteraaneilla ja heidän kunniaksi juhlissa luovutetaan kaksi Sormustaulua. Toinen taulu luovutetaan juhla- paikkakuntalaiselle pyyteetöntä ja pitkäaikaista työtä veteraanien hyväksi tehneelle henkilölle. Toinen taulu luovutetaan seuraavana vuonna juhlan järjestävälle kunnalle/kaupungille.

Kuhmon maanpuolustusjuhlissa sormustaulut luovutettiin kuhmolaiselle yliluutnantti Matti Haloselle ja Sotkamon kunnanjohtajalle Mika Kilpeläiselle.

Juhlapuhe, Rajavartiolaitoksen apulaispäällikkö kenraalimajuri Ilkka Laitinen

Lippulinna saapuu Kuhmo-talolle

Kainuulaisia mukana maanpuolustusväen suur tapahtumassa Lappeenrannassa 18 – 20.11.2016

Viisi maanpuolustusjärjestöä, Suomen Reserviupseeriliitto, Reserviläisliitto, Reserviläisurheiluliitto, Maanpuolustuskiltojen liitto ja Maanpuolustusnaisten liitto, järjestivät yhteisen liitto- ja syyskokousviikonlopun.

Kainuulaisia siellä oli edustettuna Reserviupseereista, Reserviläisistä ja Maanpuolustusnaisista.

Reserviupseereita edustivat Martti Minkkinen, Seppo Korpivuoma, Harri Peltola ja Terho Pelli. Reserviläisiä edustivat Kalevi Valtanen ja Kari Kinnunen.

Eija Korpivuoma edusti Kuhmon Maanpuolustusnaisia ja Kaija Karhu Maanpuolustusnaisten Kainuun piiriä.

Kenttäkelpoisuutta kehittämään

Reserviläisurheiluliiton kokouksessa vahvistettiin tulevan vuoden toimintasuunnitelma ja talousarvio sekä tehtiin tarvittavat henkilövalinnat. Kaikki päätökset tehtiin sopuisasti ilman äänestyksiä.

Reserviläisurheiluliiton yhtenä keskeisenä hankkeena kehitetään hyväksytyn toimintasuunnitelman mukaan kenttäkelpoisuuden arviointijärjestelmää.

Syyskokouksessa Kainuun Reserviupseeripiiriä edusti Terho Pelli ja Reserviläispiiriä Kari Kinnunen.

Reserviläisliitolle uusi puheenjohtaja

Reserviläisliitto uudisti sääntöjä ja tulevaisuudessa on vain yksi vuosikokous. Liiton uudeksi puheenjohtajaksi valittiin Ilpo Pohjola Liperistä. Vuoden reserviläiseksi valittiin Mika Albertson Imatralta. Piirimme edustaja liittohallituksessa vuosina 2017–2018 on Kari Kinnunen.

Terho Pelli, Martti Minkkinen, Kari Kinnunen ja Kaija Karhu juhlaillallisella.

Reserviläisliiton syyskokoukseen osallistuivat piirimme edustajina Kainuun Reserviläispiirin väistyvä puheenjohtaja Kalevi Valtanen Sotkamosta ja tuleva puheenjohtaja Kari Kinnunen Kajaanista.

Reserviupseereille uusi liittovaltuusto

Reserviupseeriliiton puheenjohtajana jatkaa Mikko Halkilahti Salosta. Liittokokouksessa lauantaina valittiin myös uusi liittovaltuusto. Kainuu sai liittovaltuustoon nyt kaksi paikkaa. Varsinaisiksi jäseniksi valittiin Terho Pelli Hyrynsalmelta ja Risto Haverinen Kajaanista. Heidän henkilökohtaiset varajäsenensä ovat Seppo Korpivuoma ja Seppo Kulju.

Maanpuolustusnaiset ”Topakasti Suomen puolesta”

Liiton toiminta-ajatuksena on kouluttaa ja kannustaa naisia selviytymään arjen häiriötilanteista sekä valmentautumaan kriisi- ja poikkeusoloihin.

Liiton uudeksi puheenjohtajaksi valittiin Mervi Liimatainen.

Lauantai-ilta päättyi juhlaillalliseen urheilutalolla, jonne oli järjestetty linja-autokuljetus. Illallisen jälkeen oli mahdollisuus tanssia reservivänrikki Maria Tyysterin orkesterin tahdittamana.

Huipennuksena maanpuolustusjuhla

Viikonloppu huipentui sunnuntaina alkaen jumalanpalveluksella Lappeen kirkossa, sieltä tapahtuma jatkui lippulinna marssilla sankarihaudoille, jossa laskettiin seppeleet.

Piiristämme lippulinna oli Kuhmon Reserviupseereiden lippu Seppo Korpivuoman kantamana. Lippulinna edessä eteni lappeenrantalaisittain ratsukkopari.

Pienen tauon jälkeen alkoi sitten kaupungintalolla valtakunnallinen maanpuolustusjuhla.

Meitä pitkämatkalaisia Kainuusta oli juhlaan jaksanut jäädä vielä Seppo Korpivuoma puolisoineen, Kaija Karhu, Martti Minkkinen ja Terho Pelli. Juhlissa esiintyi Rakuunasoittokunta esittäen hienoja kappaleita. Juhlan avaussanat lausui Reserviupseeriliiton puheenjohtaja Mikko Halkilahti ja päätössanat Reserviläisliiton puheenjohtajuudesta luopuva Mikko Savola.

Reserviläisliiton, Reserviupseeriliiton, Maanpuolustuskiltojen liiton, Maanpuolustusnaisten Liiton ja Reserviläisurheiluliiton Jalustintuntumalla tapahtuma huipentui valtakunnalliseen maanpuolustusjuhlaan.

Puolustusvoiman komentaja kommentoi leikkauksia

Juhlapuheen pitänyt puolustusvoimain komentaja kenraali Jarmo Lindberg kommentoi puheessaan jälleen uhkana olevia, vapaaehtoisen maanpuolustuksen määräraha-leikkauksia.

- Vapaaehtoisen maanpuolustuskoulutuksen toteutus asianmukaisesti edellyttää riittäviä taloudellisia resursseja sekä Maanpuolustuskoulutusyhdistykselle, että myös muille maanpuolustusjärjestöille, Lindberg sanoi.

Lindberg arvioi Suomen olevan vakavien taloudellisten haasteiden edessä, mistä syystä kaikkien osallistuminen tilanteen parantamiseen on välttämätöntä.

- Puolustusvoimat pyrkii kuitenkin omalta osaltaan ylläpitämään vapaaehtoisen maanpuolustuskoulutuksen toimintaedellytykset, mistä osoituksena on Puolustusvoimien Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen koulutukseen suuntaamien määrärahojen pitäminen myös ensi vuonna nykyisellä tasolla, Lindberg totesi.

Lippulinna järjestäytymässä.

Terho Pelli, Kari Kinnunen

Koululaiset talvisotaretkellä

Kontion koulun kuudesluokkalaiset tekevät vuosittain ja kyläkoulujen 5-6-luokkalaiset joka toinen vuosi kotiseuturetken, jonka teemana on talvisota. Retki alkaa Kontion koululta ja suuntautuu oppaan johdolla Saunajärvelle ja Rajakankaalle. Edestakaisen matkan aikana pysähtytään mennessä ja tullessa tien varrella oleville taistelupaikoille ja selvitetään talvisodan historiaa ja taistelujen kulkua. Retkelle lähtee bussilastillinen oppilaita ja opettajia kahtena eri päivänä. Viime syksynä retkipäivät olivat 27. ja 28.9. Retken oppaana toimi Jussi Pulkkinen, kokenut talvisotaretkien vetäjä. Seuraamme tässä kyläkoulujen, Timoniemen, Hietaperän ja Lentuan koulun 5-6 luokkien ja Kontion koulun 6 C:n talvisotaretkettä keskiviikkona 28.9.

Retkibussia odotellessa ennen yhdeksää käväistään kaikkien jo paikalle ehtineiden kanssa ryhmäkuvassa Kontion koulun ja Kuhmo-talon välimaastossa sijaitsevalla veteraanimuistomerkillä. Kookas kolmihaarainen muistomerkki on monien koulutietään kulkevien jokapäiväinen ilmestys, mutta taitaa se jäädä monelta huomaamatta - huomioidaan siis tuo honkien keskellä kohoava muistopatsas, kun nyt talvisotaretkelle kerran lähdetään. Ja sitten bussiin.

Kun kaikki ovat kyydissä ja eväät lastiruumassa, ottaa retken opas Jussi Pulkkinen mikrofonin käteensä, esittäytyy ja antaa bussille liikekannallepano –käsken. Niin alkaa retki kohti Kuhmon talvisodan taistelupaikkoja. Jussi alkaa saman tien kertoa talvisodasta ottaen ensimmäiseksi esille Kuhmon kaupungin pommitukset – Kuhmo oli yksi pommitetuimmista taajamista. Siinä meinasi mennä nyt jo 200 v:n ikään ennättänyt kirkkokin, kun lentopommi ja palopommi osuivat siihen. Kirkon kulmilla jatketaan Jyrkänkoscalle, n. 12 km:n päähän taajamasta Nurmekseen päin. Opas-Jussin koti, Särkijärvi tulee jo 8 km:n kohdalla vastaan ja tiedän että näillä seuduilla on käyty merkityksellinen taistelu ja odotan kertoisiko Jussi siitä,

mutta ei – hän pitäytyy nyt sodan taustatiedoissa, ajankohdassa, joukkojen vahvuuksissa, yms.

Jyrkänkoscalle noustaan bussista ja Jussi johdattaa kaikki alueen opastauluille. Siellä hän jatkaa vielä sodan yleistilanteen ja taustojen selvittelyä, mutta alkaa vähitellen päästä yksityiskohtiinkin. Kartoilta edetään vanhalla tiellä seisovan tankin luo, tankkiesteille ja kosken partaalla olevalle räjäytetylle sillalle. Tässä kohtaa selviää, että vihollinen on saavuttanut sodassa tämän paikan, ja pyrki nyt etenemään tästäkin pidemmälle, mutta suomalaiset ovat onnistuneet sen estämään. Jussi kertoo tarkemmin paikalla käydyistä torjuntataisteluista mm. panssarivaunuja vastaan. Nyt Jussi kertoo myös vihollisen saarrosvyityksestä suomalaisten selustaan, johon liittyi tuo Särkijärven taloryhmän kohdalla käyty lähitaistelu, jonka odotin selviävän jo aiemmin. Jyrkänkoscalle tukikohdassa tutustutaan myös taisteluhautaan, katettuun konekivääripesäkkeeseen, 39 mm:n panssaritorjuntatykkiin, kenttätykkeihin, hauptseihin, tankkiesteiden rakennuslaitteisiin, kenttäkeittiöön ja – leipomoon.

Noin tunnin seisahduksen jälkeen matka jatkuu bussilla rauhallisesti Nurmeksen suuntaan. Tien varrella on sodanaikaisia taistelupaikkoja, kuten Hotakanvaara, Kankivaara, Rasti, joista Jussi osaa kertoa kaikenlaista. Sitten Bussi kääntyy Lieksan tielle, jota edetään muuan kilometri, kunnes käännytään Saunajärven tielle, joka johtaa Löytövaaraan ja Kilpelänkankaalle, talvisodan kovimmille taistelupaikoille. Ennen pysähdystä Kilpelänkankaalla Jussi kertoo, että alun vetäytymisvaiheen jälkeen suomalaiset saivat vahvistuksia ja sodassa tapahtui käänne. Suomalaiset iskivät tien suunnassa etenevään viholliseen sivustoilta ja ”motittivat” sen, jolloin muodostui eri kokoisia saarrettuja vihollisa-

lueita kuten Rastin, Lemetin ja Luelahden motit. Kilpelänkankaalle tultaessa ei vielä kerrota paikan erityisluonteesta, vaan parkeerataan pysäköintialueelle ja nautitaan kenttälounas – hernekeittoa totta kai!

Ruokatauon jälkeen jatketaankin Kilpelänkankaasta enempiä puhumatta Rajakankaalle, jossa lakkautetun raja-aseman kohdalla bussiin nousee rajavartija, joka tervehdyksen jälkeen kertoo johdattavansa meidät rajavyöhykkeelle. Niinpä seuraamme rajavartijoiden auton perässä niin pitkälle kuin tietä riittää ja tulemme aivan valtakunnan rajan tuntumaan. Rajanvartijat Eronen ja Komulainen ottavat meidät eteensä, ryhmä jaetaan kahtia, joista toinen lähtee historialliselle Rajakankaan rajakivelle ja toinen ryhmä jää seuraamaan rajamiehen esitystä rajakoirineen. Myöhemmin ryhmät vaihtavat paikkaa. Rajakivellä rajavartija Komulainen kertoo satojen vuosien aikaisista rajan vaiheista ja rajakiveen tehdyistä merkinnöistä. Ylirajavartija Eronen puolestaan kertoo työstään, välineistään ja mukanaan kulkevasta vartijan parhaasta ystävästä.

Kun bussi viimein lähtee takaisin päin, ymmärsimme että marraskuun 30. päivänä 1939, talvisodan ensimmäisenä päivänä ja 105 päivää siitä eteenpäin täällä oli hyvin toisenlaista, kun moottoroitu Neuvostoliittolaisdivisioona - tuhansine sotilaineen, satoine ajoneuvoineen ja panssarivaunuineen, lentokoneiden saattelena vyöryi metelöiden yli rajan. Nyt saimme kuulla oman ääntelyämme lisäksi vain tuulen suhinaa, hömötiaisen piipitystä ja etäisen korpin ronkkumista – rauhallista! Pian rajavyöhykkeeltä palattuamme huomioimme oikealle puolelle jäävän vaarajonon – Laamasenvaaran. Oppaamme kertoo, miten taloryhmän asukkaat ja heitä noutamaan tulleet rajavartijat tulivat yllätetyiksi, käytiin sodan ensimmäinen tulitaistelu, tuli sodan ensimmäiset kuolonuhrit ja vangiksi jääneet.

Sitten saavumme jälleen Kilpelänkankaalle, jossa pysähdytään uudestaan. Oppaamme johdattaa meidät muistomerkillä, joka muistuttaa muurin pätkää, päällä sotilaskypärä ja kyljessä puhuttelevat lauseet: Kaatuneiden

sankarivainajien muistolle. Näillä kunnalla Suomen mies puolusti järkkymättömästi isänmaataan. Olkoon heidän tekonsa tulevia sukupolvia velvoittava! Jussi kertoo nyt tarkoin Kilpelänkankaan ja Löytövaaran taisteluista ja olosuhteista, jotka vallitsivat alueella sodan loppuvaiheessa, kun läheiselle Riihivaaralle asettunut vihollisen tykistörykmentti ampui sadoilla tykeillä ja jalkaväkiosastot toisensa jälkeen hyökkäsivät. Jussi kertoo myös vihollisen yrityksestä pelastaa motitetut joukot Luelahdessa hiihtoprikaatin avulla. Selviää, että eversti Dolinin mukaan nimensä saanut prikaati tuhoutui ja epäonnistui tehtävässään.

Seuraava etappi on Löytövaaran jälkeinen Palo-ahon motti, johon on entisöity neuvostoliittolaismallinen korsu. Alueella on myös juoksuautoja ja pieni aidalla ympäröity hautausmaa. Jussi kertoo alueella olleesta vihollismotista, joka tuhottiin ja jonne haudattiin taistelussa kaatuneet vihollissotilaat. opastuksen jälkeen oppilaat pääsevät omatoimisesti tutustumaan korsuun ja maastossa oleviin sodan jälkiin.

Talvisotaretkeläiset Rajakankaan rajakivellä. Rajavartija Komulainen ja opas Pulkkinen kertovat paikan historiasta.

Kilpelänkankaan muistomerkillä. Opas Jussi Pulkkinen kertoo alueen taisteluista.

Tulomatkalla ajettiin pysähtymättä Niskakosken tukikohdan ohitse, mutta palatessa siinä pysähdytään ja huomioidaan myös Neuvostoliiton kaatuneiden sotilaiden muistoksi pystytetty muistomerkki pysäköintialueen ja kosken välissä. Sitten Jussi vie meidät keskelle taisteluhautojen labyrinttiä ja kertoo paikan taisteluista. Niskakoskella pystyttiin pidättelemään vihollista sodan alussa siinä vaiheessa vähäisilläkin voimilla kosken tarjoaman luonnollisen puolustusaseman ja hyvän linnoittautumisen turvin.

Puolustusasema oli kuitenkin jätettävä, kun vihollinen onnistui saartamaan tukikohdan kiertämällä viereisen Alajärven. Sitten Jussi päästää oppilaat juoksuhautoihin, jossa nimenmukaisesti juostaan. Juoksuhautojen verkostossa tulee vastaan myös ampuma-asemia, konekivääripesäkkeitä ja korsuja. Aivan juoksuhautojen viereen sodan jälkeen rakennettu Saunajärven koulu ihmetyttää – näinköhän on lapset täällä juosseet taistelumaastossa ja kaviouroissa, jossa ollut silloin enemmänkin räjähtämättömiä sodanaikaisia ammuksia? Aikamoinen vastakohtien asetelma muutenkin – leikkivät lapset vs. sotilaiden taistelukenttä!

Bussin lähtiessä Niskakoskelta pysähdytäänkin seuraavan kerran vasta Kontion koululla, josta hajaannutaan kotimatalle kuka minnekin. Kiitämme opasta ja kuljettajaa onnistuneesta retkestä. Lentuan koulun viides- kuudesluokkalaisilla jää puolisen tuntia aikaa odotella jatkokuljetuksia, joten ehdimme vielä käydä Kuhmon sankarihaudalla – sekin vain reilun parin sadan metrin päässä Kontion koululta. Oppaamme kertoi kuinka Kuhmossa kaatui ja haavoittui tuhansia suomalaisia ja neuvostoliittolaisia sotilaita, parhaimmillaan olevia nuoria miehiä, naitakin. Sankarihaudassa lepäävät kuhmolaiset talvisodassa kaatuneet sotilaat – siellä ovat myös jatkosodassa kaatuneet. Totesimme että kivissä on samoja sukunimiä kuin meilläkin, ovat siis sukulaisiamme. Se että talvisotaa käytiin kotipitäjässämme, tekee siitä meille ainutlaatuisen – se, että se vei omaisiamme, koskettaa meitä erityisesti.

Auvo Kärnä, kj. Lentuan koulu

Matkalla itään

Klo 17,30 kapt. Mykkäsen IV joukkue, luutn. Ipatin johdolla on pääsemäisillään keskustassa sisään vihollisasemiin, kun luutn. Ipatti kaatui. (Taistelukertomus "Suven" taistelusta)

Elokuun viimeisenä lauantaina sataa tihuutti vettä koko päivän, kun matkasimme kohti Vartiuksen rajanylityspaikkaa. Halusimme tutustua isiemme, enojemme, setiemme, sukulaistemme, kuka kenenkin omaisensa kohtalonmaiseen jatkosodan vuosina. Oma kiinnostukseni kokea rajan takainen maasto johtui enoni kohtalon ohella myös sukutaustastani.

Enoni kaatui 4.10.1942 vain 21 vuotiaana luutnanttina 14. divisioonan kuuluneen JR 52:n 2. komppanian neljännen joukkueen johtajana. Sotapäiväkirjamerkintöjen mukaan Kalle Juhana kaatui tuona 4.10. sunnuntaipäivänä klo 17.30. Enon ruumis jäi sotakentälle.

Itse olen pian 63-vuotias ja enoni, jota en ollut koskaan elävänä tavannut, on ollut tuolla sota-reissulla 74 vuotta. Mikäli kohtalo olisi enolle ollut suopeampi, olisi hän tänään 95-vuotias sotaveteraani. Kunnia kaikille sotiemme veteraaneille, te teitte sen mitä me jälkipolvet tänään ihmettelemme.

Repolaan

Puheensorina bussissa viritti ja tiivistä entisestään tunnelmaa, sillä käsitteliväthän keskustelunaiheet jatkosotaa ja sen hyökkäysvaihetta. Mukana bussissa matkaavilla oli runsain mitoin tarkkaa Ontajoen ja Rukajärven taisteluja kos-

kevaa tietoa. He kaikki olivat vuosikausia perehtyneet seikkaperäisesti kuka minkäkin taistelun tietoihin sotapäiväkirjoista ja monista muista lähteistä. Matkan suuntana oli aluksi Repola, jonne saavuimme sateen saattelemana. Perhemajoitus on näillä matkoilla lähes ainoa toimiva järjestely. Pieni Repola sightseeing ja kylän kaupassa pihapahdus ostoksilla ennen perhemajoittumisia antoi mieleenpainuvan tuulahduksen paikallisesta elämänmenosta.

Muujärvellä talon paikkaa etsimässä

Aamupalan jälkeen suuntasimme kohti Rukajärveä. Bussikuskimme Väinön eli Väiskin luotettavissa käsissä kuulimme hänen selostuksiaan matkan aikana eri kohteista ja tapahtumista. Väiski oli kokenut Repolan ja Rukajärven suunnan matkojen järjestäjä.

Minulla suvun juuret isoäitini isän puolelta juontavat Muujärven suunnalle. Muujärvellä tiedetään olleen 8 tai 9 taloa ja tsasouna. Ipatoffien talon tiedetään olleen yksi Muujärven suurimmista ja sijainneen järven rannan tuntumassa. Minulla on kuva tuosta sen ajan karjalaistalosta vuoden 1942 kesältä. Kuvassa enoni Kalle Juhana ja hänen setänsä Vihtori eli Vikke seisovat talon edustalla. Poikkesimme matkallamme Rukajärvelle Muujärven kautta.

Paikalla järvenrannalla oli kalankasvattamon vartijoiden hökkeli ja järvessä suunnattoman suuret kala-altaat. Vartijalle kerroimme asiaamme ja kysyimme voisiko hän mahdollisesti tietää Muujärven talojen sijainnista. Tsasounan paikan vartija osasi näyttää. Ipatoffien talon paikantaminen oli sitten haasteellisempää, mutta luullaksemme onnistuimme siinä, kun venäläinen kalankasvattamon vartija kertoi rannan tuntumassa valtavan vatukon keskellä olevasta suuresta jonkun rakennuksen kivijalan rauniosta.

Kauppias J.A. Ipatoffin talo Muujärvellä. Kuvassa vasemmalla luutnantti Kalle Juhana Ipatti ja oikealla setänsä kapteeni Vihtori Ipatti. Kuva on otettu tiettävästi kesällä 1942

Jonkin aikaa etsittyämme löysimme vanhan kivijalan ja uunin pohjan. Päätelimme valokuvan ja näkymän perusteella kivijalan jonkinlaisella todennäköisyydellä liittyvän toisiinsa.

Rukajärvellä

Rukajärvelle saavuimme sunnuntaina illan suussa. Ensin pysähdyimme kuitenkin Rukajärven kylälle johtavan tien risteykseen ihmetelemään jalustalle nostettua ja kunnostettua 50 mm kanuunaa. Kanuuna oli saanut armeijan vihreän värin. Matka jatkui kohti Rukajärven kylän keskustaa jamaa koukaten hautausmaan kautta. Ennen majoittumista kylään teimme kiertoajelun maisemallisesti kauniin Rukajärven rantaa myötäilevää tietä pitkin. Ränssistyneen näköisiä taloja oli joka puolella, joukossa toki uudistettuja ja ihan uusiakin rakennuksia. Koirat haukkuvat kaikkialla kylässä.

Rukajärvellä majoituimme perheissä. Minua onnisti Ismon kanssa päästä erääseen Grigorijeffien perheeseen. He asuivat puisessa kaksikerroksisessa talossa. Isäntä oli eläkkeellä oleva puhelinasentaja ja emäntä vielä työssä käyvä kylän lääkekaapin hoitaja. Asunnossa oli myös Moskovan läheltä kylässä oleva emännän lääkärisisar. He olivat sikäläisen mittapuun mukaan hyvin mukana tässä ajassa.

Heillä oli kannettava tietokone internet-yhteyksineen, joten sähköpostiosoitteet tuli vaihdettua. Majoituimme hyvin varustettuun vierashuoneeseen, jossa oli mm. tv-vastaanotin. Siitä näkyi parikymmentä venäläistä kanavaa viihde-, kulttuuri-, uutis- ja puheohjelmia myöten.

Ontajoella

Aamu Rukajärvellä valkeni aurinkoisena, utuisena ja hieman viileänä. Runsaan ja maittavan aamupalan jälkeen suuntasimme Ontajoelle, jossa kohteenamme oli Pallo- ja Suvi-tukikohdat. Mukaamme saimme kolme venäläistä sodassa kaatuneiden vainajien etsintään erikoistunutta asiantuntijaa: Oneg ja hänen vaimonsa Kontupohjasta saakka sekä Valeri Kostamuksesta. Heillä kaikilla oli etsintään kuuluvat asianmukaiset varusteet miinaharavoineen. Meillä oli kolme metallinilmainta.

Ajoimme autoilla mahdollisimman lähelle tukikohtien aluetta. Teimme suunnitelman ja lähdimme metsämarssille korpimetsään ja rimpisuon kiertäen kohti GPS:lle syötettyä koordinaattipistettä. Koordinaattipisteeksi oli asetettu Suvi-tukikohta. Seurueeseemme kuului Ismon ohella Ossi, jonka sukulainen oli taistellut Ontajoella. Ossilla oli mukanaan peitepiirroksia, mm. Ontajoen Suvi-tukikohdan taisteluissa kaatuneiden kaatumispaikeista, Jsp:stä eli joukkojen sidontapaikasta, huoltotiestä jne. Saavuimme Suvi-tukikohdan maastoon noin puolen päivän aikaan. Tukikohdassa teimme leirin, ruokailimme ja suunnittelimme kuinka etsinnät olisi kätevinä aloittaa. Päivän painuessa jo pitkälle iltapäivän puolelle sovin Ossin kanssa, että hän ottaa johtaakseen pääjoukon autolle, joka oli meidän kokoontumispaikkamme. Ismo, Oneg ja vaimonsa sekä Valeri ja minä jatkoimme etsintää.

Jossakin vaiheessa venäläiset etsijämme ilmoittivat lähtevänsä kokoontumispaikalle. Edelleen Ismo ja minä jatkoimme etsintää siihen saakka, kunnes aurinko oli laskenut lännessä niin alas maille, että sen avulla tiesimme vielä suunnistaa länttä kohti umpikorvessa. Enoa emme tällä etsintämatkalla löytäneet. Maasto oli vaikeakulkuista ja umpeenkasvanutta. Löysimme toki aseiden ammuksia, kranaattien pyrstöjä, pakin kannen, metalliromua, piikkilankaa sekä itse Suvi-tukikohdan, mutta enon löytyminen sai jäädä vielä odottamaan ratkaisuaan.

Hyvästelimme venäläiset kumppanimme, jotka lähtivät omiin suuntiinsa samoin Ismon, joka suuntasi Suzuki-maasturillaan etsimään erästä lentäjää, joka oli pudonnut sodan aikana suohon Morane Saulnier -koneellaan. Ismon mukaan putoamispaikan koordinaattien osoittamalla alueelta voisi olla mahdollisuus löytää lentäjän maalliset jäänteet.

Vielä yksi yö Rukajärvellä perhemajoituksessa, puhdistautuminen, illallinen ja väsymyksen kuitannut syvä uni kruunasivat päivän. Seuraavana aamuna aamupalan jälkeen hyvästelimme isäntäperheen ja niin kotimatka kohti Suomea saattoi alkaa. Takaisin Suomeen Niin paljon olisi vielä selvitettävää sekä enoni kohtalosta ja sukumme esi-isien Muujärven talosta, että haluaisin jatkaa matkaa näiden asioiden menneisyyteen.

Matkalla vallitsi erinomainen yhteishenki ja keskinäinen auttamisen halu. Huumorin kukkakin sai paikoin kukkia ja naurun keventää tunnelmaa. Kiitokset haluan lausua matkasta ja erinomaisesta matkaseurasta. Kotimajoitusten osalta myös kiitokset. Kaikki sujui hyvin. Seurueemme on ansainnut ison kiitoksen. Erityisesti kiitos Väiskille, Repolan ja Rukajärven suunnan tuntijalle, maanmainiolle ja monitaitoiselle toimenmiehelle. Kiittäminen on myös venäläisiä etsintäasiantuntijoitamme ja Ismoa, suomalaista kokenutta etsintä-asiantuntijaa. Kotiinpaluu Suomeen on kuitenkin aina reissun päätepiste: "On ihmeen ihanaa kotiin tulla taas..."

Antti Koskinen

Raatteen marssi

Lauantaina 27.05.2017. 20 kilometriä vähäliikenteistä hiekkatietä. Huom! Marssi alkaa valtakunnan rajalta. Järjestäjä hankkii marsijoille tarvittavan rajavyöhykeluvan!

Ilmoittautuminen:

Ennakoilmoittautumiset 20.05.2017 mennessä Marssin kotisivujen (www.raatteen-marssi.fi) ilmoittautumislomakkeella. Koska lähtö tapahtuu valtakunnan rajalta niin rajavyöhykelupaa varten tarvitaan osallistujien syntymäajat, joten lisätäkää ilmoittautumislomakkeessa nimenne perään syntymäaikanne. (Malli: Matti Meikäläinen 27.03.1956). Suositellaan ennakoilmoittautumista!

Osanottomaksu:

Osanottomaksu on viimeistään eräpäivänä 20.05.2017 maksettuna 15€/marssija. Marssin tilinumero on FI 06 1057 3000 2214 51, maksun saaja Kainuun Rajavartioston Kilta. Maksettaessa merkitään viestisarakeeseen "Raatteen Marssi 27.05.2017". 20.05.2017 jälkeen ilmoittauduttaessa osanottomaksu on 20€.

Marssin ohjelma:

Kello 08.00 alkaen ilmoittautuminen ja jälki-ilmoittautumisten vastaanotto Raatteen Portilla sekä tunnisteiden jako.

Kello 10.00 kuormaus linja-autoihin ja ajo Raatteeseen.

Raatteessa:

Ylimääräiset linja-autot poistuvat

Noin kello 10.30 marssin vastuuhenkilön puheenvuoro.

Noin kello 10.40 kenttähartaus. Kuopion hiippakunnan piispa Jari Jolkkonen.

Noin kello 10.50 lähtö valtakunnan rajalle, kaikki jalan.

Noin kello 11.10 Rajavartiolaitoksen päällikön kenrl Jaakko Kaukasen tervehdys marsijoille.

Noin kello 11.20 Marssin liikkeellelähtö valtakunnan rajalta.

Kainuun Reserviupseeripiirin kevätkokous pidettiin 28.3. Sotkamossa

Kokousjärjestelyt olivat Snowpolisin tiloissa, joissa molemmat piirit pitivät omat kokouksensa. Kokousten alussa toiminnanjohtaja loi katsauksen menneeseen vuoteen ja kertoi terveiset toiminnanjohtajapäiviltä. Yhteisessä osiossa suoritettiin myös palkitsemiset.

Vuosi 2016 jää historiaan hyvänä toiminnan vuotena ja sen me upseeriveljet olemme tehneet yhdessä. Piirin puheenjohtajana on toiminut kapt. Martti Minkkinen Kajaanista ja toiminnanjohtajana Terho Pelli. Piirin kunniapuheenjohtaja on ylil. Veijo Kesäläinen.

Eräs painopisteemme on ollut kentäkelpoisuuden säilyttäminen. Olemme järjestäneet monipuolista liikuntatarjontaa, kuntotestejä, ampu-makilpailuja ja –harjoittelua sekä toimintapäiviä. SA – osaamista jäsenemme ovat ylläpitämällä toimimalla MPK:n kursseilla mm. kouluttajina ja kurssinjohtajina. Kainuussa toteutettiin ResUI:n syysjotos, Kainuun Jotos ja se onnistui hyvin. Olemme liiton kilpailussa voittaneet vuodesta 2009 alkaen Taistelukoulun kilven, joka luovutetaan vuosittain parhaalle kuntoliikuntapiirille – vuoden 2016 tulos ei ole vielä tiedossa. Prosenttiammunnassa Kainuun piiri oli paras ja Ristijärven kerho oli D-sarjassa kolmas.

Jäsenhankinta ja –huolto on meidänkin piirissä todella haasteellista. Viime vuonna piirimme jäsenmäärä säilyi entisellään ja olimme RUL:n paras piiri pl. Opiskelijat. Kiitos siitä kaikille toimijoille.

Vuosikokouksessa palkittuja:
Reserviläis-Cup:n voitti ylil. Arto Haverinen Kajaanin kerho.
Vuoden Reserviupseeriksi nimettiin kapt. Tuomas Vatanen Kajaanin kerho.

Sähköisen kuntokortin käyttäjien kesken suoritettussa arvonnassa onni suosi kapt. Martti Romppaista Ristijärven kerhosta.

Kerhojen välisessä kilpailussa kokonaistoiminnan voittivat Kajaanin Reserviupseerit, jäsenhankinnassa paras oli Hyrynsalmen Reserviupseerit ja Rukajärven pytty meni Puolangan Reserviupseereille. Urheilulajien kiertopalkinnot menivät seuraavasti: Talvilajit Kajaanin Reserviupseerit, kesälajit Puolangan Reserviupseerit ja ampumalajien Kajaanin Reserviläiset.

Perinteisesti palkitsimme Kainuun Prikaatin ylentämistilaisuudessa viisi vänrikkiä saapumiserästään. RUL:n kultaisen ansiomitalin sai ylil. Antti Ervasti Puolangalta.
Piirin talous kehittyi suotuisasti ja on vakaalla pohjalla. Kiitos siitä kuuluu meille kaikille yhteisesti. Kiitämme kaikki tukijoitamme ja yhteistyökumppaneita vuodesta 2016.

Terho Pelli

Kuhmon Reserviupseerikerho ry 75 Vuotta

Kuhmon Reserviupseerikerho ry:n perustava kokous on pidetty Kuhmon suojeluskunnan talossa 6.1.1941. Kerhon kotipaikaksi merkittiin Kuhmon kunta, jäsenmääräksi 28 jäsentä ja yhdistyksen tarkoituksena oli olla jäsentensä aatteellisena ja toiminnallisena yhdyssiteenä valtakunnan turvallisuutta edistävää toimintaa tukien.

Kerhon toiminnasta ja jäsenmäärästä ei ole kovinkaan tarkkoja tietoja ennen vuotta 1960, jolloin jäsenmäärä oli 51. Tämän jälkeen jäsenmäärä vaihteli ja vuonna 1978 jäseniä oli jo 80. Jäsenmäärän kehitys on ollut 2010 luvulle asti nousujohteinen olleen parhaillaan 114 jäsentä. Tänä päivänä jäseniä on 91.

Kerhotoiminnan painopistealueet ovat olleet ja ovat yhä reserviupseerien yhteishengen kohottaminen, maanpuolustusjärjestöjen välinen yhteistyö, kenttäkelpoisuuden ylläpitäminen, liikunta- ja urheilutoiminta, jäsenhankinta ja -huolto, sotiemme veteraanien kunnioittaminen, auttaminen ja veteraanikeräykseen osallistuminen sekä osallistuminen isänmaallisiin ja maanpuolustuksellisiin tilaisuuksiin.

Kerhomaja valmistui Jämäkseen Kangasjärven rannalle v. 1968. Majalla vietettiin tupaantuliais-
set 12.10.1968, jonka jälkeen maja on ollut ahkerassa käytössä niin omien jäsenten kuin reserviupseereiden puolisoitten perustaman Reserviupseerinaisten, nykyisin Kuhmon Maanpuolustusnaiset ry:n ja reserviupseereiden vuonna 1978 perustaman Puskajussit ry metsästysseuran käytössä. Majaa on myös vuokrattu ulkopuolisille ja vuokraustoiminnalla on saatu katettua majan kulut.

Majalla on vietetty yhteisiä juhlia, vapun vastaanottajaisia, saunailtoja, talkoita,

ulkoilupäiviä, perhepikkujouluja, monenlaisia koulutus ym. tilaisuuksia. Naiset ovat yleensä kantaneet juhlien järjestelyvastuut, kiitos siitä heille ja miehille on jäänyt saunailtojen ja talkoiden yms. järjestäminen.

Reserviupseereiden kantavana tulonlähteenä jäsenmaksujen lisäksi on ollut vuodesta 1970 lähtien Pitkospolku-lehti. Lehteä on tehty kerran vuodessa itsenäisyyspäivän alla ilmestyvänä. Alkuaikoina lehteä on tehty kaksikin kertaa vuodessa, tosin joinakin vuosina lehti ei ole ilmestynyt lainkaan. Lehden teko-
vastuu on ollut kerhon hallituksella.

Lämmin kiitos kaikille lehdestä mainostilaa ostaneille yrityksille ja yksityisille, teidän tuki on ollut ensiarvoisen tärkeää kerhotoiminnallemme, toivottavasti tuki jatkuu tulevaisuudessaakin.

Pitkospolku-lehti on ollut myös mainiona tiedotuslähteenä niin kerholaisille kuin ulkopuolisillekin. Lehden kautta on voitu tuoda kerhotoimintaa näkyville, tiedottaa kilpailuista ja muistakin menneistä ja tulevista tapahtumista.

Kerhon jäsenmäärä on kääntynyt laskuun viime vuosien aikana. Tätä tilannetta selittää aika pitkälle kerhon jäsenkunnan ikääntyminen ja poistuminen luonnollisesti rivistä sekä pienen paikkakunnan tämänhetkinen tilanne. Nuoria jäseniä olisi tulossa jäseniksi, mutta varusmiespalveluksen jälkeen nuoret joutuvat katselemaan lisäopiskelumahdollisuuksia tai työpaikkaa suuremmilta paikkakunnilta. Kuhmon koulutus- ja työpaikkatarjonta on hyvin rajallista.

Myös tämänhetkinen yleinen elämänmeno on vauhdikasta tai ainakin näyttää vauhdikkaalta, on oltava jatkuvasti taukoamatta mukana jos jonkinlaisessa sosiaalisessa mediassa. Ei ehdi tekemään mitään ylimääräistä vaan vain paikalliset kuviot.

Ennen ihmisten kanssakäyminen oli erilaista. Oli yhteisiä kokoontumisia, talkoita, kylässä käyntejä, välitettiin toisista, osallistuttiin kerhoihin ja yhdistyksiin ja toimittiin niissä. Tästä hyvänä esimerkkinä on Kuhmon Reserviupseereiden majan rakentaminen, joka suunniteltiin ja rakennettiin lähes talkoilla. Ei onnistuisi tänä päivänä.

Toki mediayhteydetkin ovat tärkeitä ja varmasti yhteydenpitokumppaneita on näin monin verroin enemmän kuin ennen "nokatusten" tapaamalla. Luulen, että nimenomaan nykyinen elämänmenotyyli kaikkine muotoineen on suurena syynä tänä päivänä niin paljon puhuttuun syrjäytymiseen.

Mutta onneksi kaikesta huolimatta yhdistyksiin ja kerhoihin vielä löytyy tulijoita, että toimintaa voidaan jatkaa.

Tänä vuonna on Suomen 100. itsenäisyyspäivä, jonka viettoon ja juhlallisuuksiin kerhommekin osallistuu. Tänään on hyvä miettiä, kuinka hyvässä ja itsenäisessä maassa olemme saaneet elää ja kasvaa sekä muistella sotiemme veteraaneja ja heidän uhrauksiaan maamme hyväksi.

Toimikauteni Kuhmon Reserviupseereiden puheenjohtajana on päättynyt ja kiitän kerhon jäseniä sekä kaikkia muitakin yhteistyökumppaneita hyvästä yhteistyöstä. Samalla toivotan kerhon uudelle puheenjohtajalle Jussi Pulkkiselle antoisaa ja menestyksellistä puheenjohtajakautta.

Seppo Korpivuoma

In memoriam

Martti Juhani Hämäläinen **27.04.1950 – 6.3.2015**

Rajanvartijana elämäntyönsä tehnyt ja maanpuolustustyössä myös eläkevuosinaan aktiivisesti toiminut res. ltn Martti Hämäläinen on poissa. Hän menehtyi Oulun Yliopistollisessa keskussairaалassa viikkoa aikaisemmin kotonaan Kuhmossa saamansa vakavan sairauskohtauksen seurauksena.

Martti Hämäläinen syntyi Joutsenossa toisena lapsena seitsenhenkiseen perheeseen. Perhe muutti Kuhmoon 50-luvun alussa, kun Martti oli vielä pieni lapsi. Martti suoritti oppivelvollisuutensa Kuhmossa, toimi koulutyön ohessa partiolaisena ja osallistui Kuhmon Kiva -urheiluseuran toimintaan.

Martin työura alkoi heti varusmiespalveluksen jälkeen Kainuun Rajavartiostossa, jossa hän toimi sekä rajanvartijan, että opistoukseerin tehtävissä useilla rajavartioasemilla Kuhmossa, Kainuun rajavartioston esikunnassa Kajaanissa ja Kuhmon rajavartioalueen johtopaikalla. Hän jäi eläkkeelle täysin palvelleena v. 1998 Kivikiekin vartioaseman päällikkönä.

Martista varttui lapsuuden partiolaisuuden ja aikuisiän sotilasuran kautta isänmaan ystävä, joka tahtoi osoittaa kuuliaisuutensa maanpuolustustyössä kaiken ikäänsä. Työuransa päätyttyä rajavartiolaitoksessa Martti osallistui aktiivisesti reserviläisjärjestöjen toimintaan, jossa sotilasurheilu eri lajeissaan oli Martille mieluisinta. Martti liittyi Kuhmon res.ups. kerhon jäseneksi, jossa sai heti myös luottamustehtäviä. Hän ehti olla kymmenisen vuotta Kuhmon res.ups. kerhon hallituksessa, vastuualueenaan mm. urheiluasiat, kuusi vuotta Kainuun res.upseereiden piirihallituksessa, jossa puheenjohtajana kaudet 2010-12.

Puheenjohtajavuosinaan hän oli myös Suomen Reserviupseeriliiton (RUL) liittohallituksen jäsen. Martti nousi arvostettuna reserviläisaktiivina myös Reserviläisurheiluliiton (ResUI) hallitukseen (kaudet 2007 ja 2014), vastuualueena kilpailutoiminta. Hänet valittiin v. 2014 syyskokouksessa yksimielisesti myös seuraavalle kaksivuotiskaudelle. Liiton kilpailutoimikunnassa Hämäläinen teki mittavan työn yhdistelmäkilpailujen sääntöjen uudistamiseksi v. 2014.

Ansiokkaasta työstään maanpuolustuksen hyväksi Martti Hämäläinen sai myös korkean tason tunnustusta, joista mainittakoon ResUI:n (2007) ja RUL:n (2014) kultaiset ansiomitalit. Martin toiminta reserviläisjärjestöjen kaikilla tasoilla ei vähentänyt hänen aktiivisuuttaan kotipaikkakunnallaan, käytännön reserviläis-toiminnassa. Martti mm. veti Kuhmossa viikottaisia, ympäri vuoden järjestettyjä res.järjestöjen harjoituksia ja kilpailuja ampumahiihdossa ja –juoksussa.

Martin aikakaudella kainuulaisten res.urheilijoiden aktiivisuus ja menestymisen taso kohosivat huomionarvoiseksi myös valtakunnallisesti, mistä osoituksena esim. ResUI:lta Kainuun res. ups piirille myönnetty Reserviläiskierros –toimintapalkinto v. 2010 ja RUL:n Taistelijan malja viitenä vuotena peräkkäin. Martin johtaessa res.piirin urheilutoimintaa koettiin myös kainuulaisten nousu ResUI:n mestaruuskilpailujen kärkipäähän, missä Martti itsekkin nähtiin usein palkintopallilla – harrastihan hän aktiivisesti kilpaurheilua kuolemaansa asti.

Vahvasta luottamuksen osoituksesta Martin ansiokkaalle työlle res.urheilun saralla ovat olleet myös viime vuosina yhä useammat ResUI:n myöntämät (SM-) kisajärjestelyt Kainuuseen – viimeisimpänä 14-15.3.-15 Kuhmossa pidetyt ampumahiihtokilpailut,

jossa Martti oli itse varautunut kilpailun johtajan tehtäviin.

Muistamme Martin innostavana ja mukaansa tempaavana maanpuolustustyön, ennen kaikkea siihen liittyvän reserviläisurheilun puolesta puhujana vailla vertaa.

”Maanpuolustuksen ja reserviläisurheilun väsymätön ahertaja on poistunut keskuudestamme aivan liian aikaisin”, toteaa Reserviläisurheiluliiton puheenjohtaja Tor-Erik Lindqvist.

”Reserviläisurheiluliitto ja vapaaehtoinen maanpuolustus menetti hienon upseerin. Hänen työnsä ei varmasti unohdu koskaan. Oli kunnia tuntea hänet ja tehdä työtä hänen kanssaan”, sanoo liiton varapuheenjohtaja Marko Patrakka.

”Martti oli erittäin yhteistyökykyinen, aktiivinen toiminnan mies. Reserviläisliikunta ja toiminta Maanpuolustuskoulutusyhdistyksessä olivat hänelle tärkeitä asioita, joille hän omistautui täysin”, kertoo vuosien ajan läheistä yhteistyötä Martin kanssa tehnyt Kainuun Reserviläispiirin ja Reserviupseeripiirin toiminnanjohtaja Terho Pelli.

Marttia jäivät kaipaamaan vaimo, kaksi lasta ja lastenlapset sekä laaja joukko Martin läheisiä ja ystäviä.

Marttia muistaen,

res.maj Auvo Kärnä

Kirjoittaja on pitkäaikainen Martin ystävä res.urheilun ja res.järjestötoiminnan kautta.

Reserviläispiirillä monipuolista toimintaa

Kainuun Reserviläispiiri ry:n vuoden 2016 toiminnan painopisteitä olivat Sotkamon kevätkokouksessa 28. maaliskuuta hyväksytyn toimintakertomuksen mukaan liiton syyskokoukseen osallistuminen, Kainuun Jotoksen järjestelyyn osallistuminen, veteraanityö ja veteraanien auttaminen sekä veteraaniperinteen vaaliminen.

Vuoden 2016 keskeistä toimintaa olivat myös tiedottaminen ja erityisesti sähköisen viestinnän lisääminen, liikunta mukaan lukien kenttäkelepoisuustapahtumat sekä jäsenhankinta ja –huolto, teemalla: ”Reservi – maanpuolustuksemme perusta”.

Piiri on pyrkinyt vahvistamaan yhdistyksien toimintaedellytyksiä niin taloudellisesti kuin myös aktivoimaan toimintaan aktiivisella vuorovaikutuksella.

Kevätkokouksessa annettiin erityistä kiitosta kaikille kymmenelle jäsenyhdistykselle kattavasta toimintalomakkeiden palauttamisesta. Perinteinen maanpuolustusjuhla pidettiin Kuhmossa 11.09. Juhlaan osallistui n. 250 henkilöä ja pääjuhla oli Kuhmo -talossa. Juhlapuhujana oli Rajavartiolaitoksen apulaispäällikkö, kenraalimajuri Ilkka Laitinen. Juhlatapahtumasta oli kirjoitukset Kainuun Sanomissa ja Kuhmolaisessa. Perinteisesti Kainuun Prikaati oli järjestänyt paikalle kalustoesittelyn. Juhlan järjestelyistä vastasivat Kuhmon reserviläisjärjestöt yhdessä Kuhmon kaupungin ja seurakunnan kanssa.

Itsenäisyyspäivän juhlatilaisuuksiin osallistuttiin eri paikkakunnilla. Kunniavartioita järjestettiin niin Itsenäisyyspäivänä kuin jouluaatonakin ja sytytettiin kynttilöitä sankarihaudoille. Jäseniä oli mukana myös Vapaussodan Kainuun Perinneyhdistyksen järjestämässä Tammisunnuntain juhlassa.

Viestikapula, reserviläispiirien tiedostuslehti, jäi ilmestymättä manuaalisena. Viestikapula ilmestyi nettilehtenä.

Reserviläisliiton kevätkokous pidettiin Seinäjoella 16.4. Juhlapuhujana oli europarlamentaarikko Anneli Jäätteenmäki. Vuoden malliyhdistykseksi nimettiin Vihannin Reserviläiset ry. Piiriämme edusti Kalevi Valtanen. Liiton syyskokous järjestettiin Lappeenrannassa 19 -20.11., Juhlapuhujana kansallisessa Maanpuolustusjuhlassa oli Puolustusvoimain komentaja, kenraali Jarmo Lindberg.

Liiton uudeksi puheenjohtajaksi valittiin kehityspäällikkö Ilpo Pohjola Liperistä ja piirimme edustajaksi liittohallitukseen valittiin ylivääpeli Kari Kinnunen.

Vuoden Reserviläiseksi nimettiin vääpeli Mika Albertsson Imatralta. Piiriämme edusti Kalevi Valtanen ja Kajaanin Reserviläisiä Kari Kinnunen. Jumalanpalvelus pidettiin Lappeen kirkossa. Lippulinna marssi kirkosta sankarihaudoille.

Kansallisena Veteraanipäivänä 27.4. laskettiin seppeleitä useilla maakuntamme sankarihaudoilla. Kuhmon Reserviläiset pitivät taas yllä Jyrkänkosken näyttelyä, joka kokosi mahtavan määrän kävijöitä eri maista. Kainuulaiset olivat taas hyvin huomioineet Korpi 2016-harjoituksen. Harjoitusviikonloppuna eri kursseilla olivat runsaat 150 osallistujaa harjoittelemassa niin sotilastaitoja kuin siviilien arjenturvallisuustaitoja.

Kainuun Reserviläispiirin jäsenmäärä jatkoi edelleen lievää laskua – 0.46%. Vuoden 2016 lopussa jäsenmäärä oli 847, missä laskua -14 jäsentä. Tulos on edelleen heikko ja asian eteen pitää tehdä aktiivisesti töitä ja kerta kaikkiaan keksittävä jotain.

Uusien jäsenien hankinta määrä oli 36 eli 4,08%, joka ei valitettavasti riitä poistuman kattamiseen. 11. kerran käytössä olleet kenttäkelpoisuustapahtumat herättivät jäsenistössä kiinnostusta. Näitä tullaan jatkamaan tulevinkin vuosina. Koko kenttäkelpoisuuskonseptin osiot ovat: suunnistus, kuntotestit, ammunta ja marssi. Kainuun malli on todettu esimerkilliseksi valtakunnallisestikin. Meidän eräs keskeinen tehtävä on huolehtia jäsentemme kenttäkelpoisuudesta. Etenkin meidän Puolustusvoimain reserviin kuulumattomien on entistäkin tärkeämpää huolehtia omaehtoisesta kenttäkelpoisuuden säilymisestä. Kuntotestit järjestettiin Kajaanissa, Kuhmossa, Puolangalla ja Suomussalmella.

Reserviläisurheiluliiton kilpailuja oli piirillemme säilytetty syysjotos, Kainuun Jotos. Tapahtuma järjestettiin Kajaanissa MPK:n kurssina. Tapahtuman järjestelyyn osallistui n. 60 henkilöä ja järjestelyt onnistuivat hyvin. Jotosjohtajana toimi Tuomas Vatanen.

Veteraaniyhdistyö on onnistunut usealla paikkakunnalla hyvin, todetaan vuosikertomuksessa. Monessa veteraaniyhdistyksessä reserviläiset ovat ottaneet vastuuta mm. hallintotehtävissä hoitaen yhdistysten puheenjohtajan tai sihteerin tehtäviä. Veteraanien kotona asumista on mahdollistettu talkoovalla auttamalla lumitöissä, ruohonleikkauksessa ja puiden pilkkomisessa.

Piiri jäsenyhdistyksineen osallistui Sotiemme veteraanit 2016-keräykseen eri paikkakunnilla.

Itsenäisyyspäivän juhlatilaisuuksia järjestettiin eri paikkakunnilla.

Kari Kinnunen

Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun yhdistysjohtoa kokoontui koulutustilaisuuteen Rokualle 11.3.2017. Kuvassa etualalla Reserviläisliiton puheenjohtaja Ilpo Pohjola, hänen takanaan Kainuun miehiä.

Kuhmon Reserviläiset Ry:n puheenjohtaja

Heikki Pitäjämäki 70 v.

Kuhmon Reserviläiset ry : n puheenjohtaja Heikki Pitäjämäki täytti 16.03 2017 70 v. Juhlat vietettiin kauniissa kevätsäässä Jyrkänkoscilla, Korpilinnassa.

Onnittelijoiden määrä oli runsas ja laaja. Reserviläisliiton terveiset ja onnittelut toi liiton entinen I varapuheenjohtaja Osmo Suominen. Kainuun Reserviläispiiriä edusti pj . Kari Kinnunen ja Seppo Tuhkanen.

Kainuun Tykistö- ja Heittimistökilltaa edusti pj . Timo Härkönen, sekä kapt. Seppo Möller ja kapt. Jukka Räisänen. Lukuisten puheenvuorojen jälkeen kohotettiin malja Heikin kunniaksi.

Puheenvuoroissa tuli ilmi Heikin laaja osallistuminen eri yhteisöihin ja kuinka hän ansioitunut niissä. Kuhmon Reserviläiset ry:n puheenvuorossa todettiin, että Heikki aloitti puheenjohtajuuden v. 1984 ja annettiin tunnustusta peräänantamattomasta luotsaamisesta puheenjohtajana, jota hän on nyt jatkanut yli 30 vuotta.

Heikki on saanut juuri lahjan Kainuun Tykistö- ja Heittimistökillalta. Kuvassa edessä vasemmalla Seppo Puranen, Heikki seisoo keskellä, takana killan puheenjohtaja Timo Härkönen ja edessä oikealla kapt. Jukka Räisänen.

Puheenjohtajan ohella hän on taltioinut sotaveteraanien kertomuksia ja on näin tullut päteväksi asiantuntijaksi talvi- ja jatkosodan historiassa.

Heikin ansiota on nyt Jyrkänkoscen tukikohdan näyttelyalue, jossa on runsaasti talvisotaan liittyvää aineistoa. Suurin tavoite oli heti aluksi saada oma kerhon maja ja se toteutui myöhemmin lähes talkoovoimin. Majan nimeksi tuli Korpilinna, jossa nyt nämäkin juhlat vietettiin.

Kun virallinen puoli oli hoidettu, niin naisosasto tarjosi maittavan makkara-keiton ja jälkiruuaksi tarjottiin hernekeitto. Kahvi nautittiin täytekakun kera.

Osa Heikin ansioluettelosta oli muotoiltu huumorin höystämällä runolla, eikä Heikki siitä pahoittanut mieltään. Onnea Heikki.

Olinhan siellä minäkin. Lauri Tiiliharju

Jyrkänkosken tukikohta toiminut jo 26 kesää

Talvisotatukikohta

Kuhmon Reserviläiset ry on toiminut Jyrkänkosken ulkomuseoalueella kesästä 1990 alkaen.

Reserviläisten opastamina on tutustunut talvisodan Kuhmon taisteluihin reilut 100 000 matkailijaa.

Kesällä 2016 tukikohdassa oli opastajat 3.-24.7. klo 10-18 päivittäin. Jyrkänkosken tukikohta pyöritettiin 50 talkoolaisen voimin.

Tukikohdassa vieraili n. 3300 matkailijaa, 234 eri paikkakunnalta, 11 eri kansallisuutta.

Heikki Pitäjämäki

Pieniä vieraita kiinnostaa Jyrkänkosken näyttelyn tykit.

Reserviläispiiri jakoi tunnustuksia sotkamolaisille

Kainuun Reserviläispiirien kevätkokous keskusteli toiminnanjohtaja Terho Pellin johdolla valtakunnallisen reserviläisjärjestöjen liittokokouksen saamisesta Vuokattiin marraskuussa 2019. Liittokokouksessa ovat mukana Suomen Reserviupseeriliitto, Reserviläisliitto, Maanpuolustusnaisten Liitto, Reserviläisurheiluliitto sekä Maanpuolustuskiltojen liitot. Kokousaikana tarvitaan mm. majoitus 500-600 hengelle ja majoitushuoneiden tarve on 200-300 huonetta.

Vuokatin Snowpoliksessa tiistaina 28.3. pidettyyn kevätkokoukseen osallistui reserviläispiirien edustajia eri puolilta Kainuuta. Kokouksen yhteydessä jaettiin virallisia tunnustuksia ja ansiomitaleja vapaaehtoisessa maanpuolustustyössä ansioituneille jäsenille. Sotkamolaisista Yrjö Sorvarille sekä Erkki Piipposelle myönnettiin Reserviläisliiton erikoisluokan ansiomitalit. Mika Kilpeläinen sai vastaanottaa hopeisen ja Pasi Korhonen pronssisen ansiomitalin. Kalevi Valtanen palkittiin vuoden reserviläisenä. Sotkamon yhdistys voitti ruutiaseilla ammutun ns. prosenttiammuntakilpailun.

Mika Kilpeläinen (vas.) vastaanotti hopeisen ansiomitalin, Erkki Piipponen ja Yrjö Sorvari erikoisluokan ansiomitalit. Kalevi Valtanen palkittiin vuoden reserviläisenä.

Kilpailussa mitataan jäsenten osallistumisaktiivisuutta sääntöjen mukaisesti, vähintään kymmenen laukausta käsittäviin valvottuihin kilpailuihin, ammuntaharjoituksiin ja koulutustai koetilaisuuksiin.

Pekka Lassila

Sotkamossa puheenjohtajan vaihdos

Sotkamossa tapahtui puheenjohtajan vaihdos. Mika Kilpeläinen otti puheenjohtajan nuijan Kalevi Valtaselta, joka on aiemmin toiminut monet vuodet ansiokkaasti Sotkamon reserviläisten puheenjohtajana. Vaikka Kalevi nyt jää pois puheenjohtajan tehtävistä, aktiivinen reserviläistoiminta jatkuu varmasti tulevaisuudessakin.

Mika Kilpeläinen

Paltamon Reserviläisten kunniapuheenjohtaja Jaakko Heikkinen 80 v.

Paltamon Reserviläisten perustajajäsen, kunniapuheenjohtaja Jaakko Heikkinen on ollut mukana vapaaehtoisessa maanpuolustustyössä jo lähes 60 vuoden ajan.

Isänmaallisuus kodin perintöä

Jaakko Heikkinen syntyi Paltamon Mustolanvaaran Harjulassa 1936, aikana jolloin suurin osa ihmisistä sai toimeentulonsa maataloudesta.

- Isänmaallisuuden olen perinyt lapsuudenkodistani. Isä osallistui Kajaanin Sissirykmentin mukana vapaussotaan ja toimi poliisina Paltamossa aina eläkkeelle jäämiseen asti.

Ensimmäiset muistikuvat liittyvät talvisotaan. Aikaan jolloin Mustolanvaaralle oli perustettu ilmavalvonta-asema. Tukikohta oli Jaakon kotitalossa Harjulassa. Korkealta vaaralta tähytysmahdollisuudet ympäriinsä olivat hyvät.

– Justiin hätäsesti muistan talvisodan, kun Harjulassa oli ilmavalvontakeskus, tukikohta jossa ilmavalvontaa suorittaneet lotat olivat. Siinä oli jatkuva päivystys kahden tunnin vuoroissa. Harjulasta siirrettiin leikkimökki vaaran korkeimmalle kohdalle, noin 2x2 metriä, josta ilmavalvontaa suoritettiin, Jaakko muistelee.

– Venäläisten laivueet meni etupäässä Kajaanin ja myös Kiehimäjoen rautatiesiltaa pommitettiin. Yhden kerran pommi putosi rautatielle, niin että liikenne keskeytyi vähäksi aikaa.

Kansakoulun Jaakko aloitti syksyllä 1943 Puolangantien varrella sijaitsevalla alakoululla, siellä hän kävi ensimmäisen ja toisen luokkan. Sen jälkeen siirryttiin Kiehimän koululle.

Vuonna 1944, kun sota Neuvostoliiton kanssa oli loppunut, tuli entisistä aseveljistä vihollisia. Alkoi saksalaisten vetäytyminen kohti pohjoista. Annettiin evakuointivaroitus myös Paltamoon. Tavarat pakattiin ja odotettiin lopullista käskyä. Puolangalta tuli evakkoja Paltamoon ja koulunkäynti keskeytyi muutamaksi viikoksi.

- Piti hakea ruokailuvälineet alakoululta pois, kun siihen aikaan ne piti olla koulussa omat, Jaakko kertoo.

Paltamoon annettu evakuointivaroitus peruttiin ja täältä ei tarvinnut lähteä evakkoon. Saksalaiset panostivat rautatiesillan, mihin oli yhdistetty myös maantieliikenne ja räjäyttivät sen 19.9.1944 iltapäivällä. Tämän jälkeen joukot vetäytyivät Puolangalle päin ja mennessään vielä tuhosivat puhelinyhteydet.

Paltamon Reservialiupeeerit ry:n perustavan kokouksen osanottajat Paltalinnassa 8.11.1960. Jaakko Heikkinen takarivissä neljäs vasemmalta.

- Sillanräjäytyksen takia saksalaiset käskivät kirkonkylältä siirtyä kolmen kilometrin päähän. Siellä oltiin niin kauan, että tilanne ohi.

Asevelvollisuuden Jaakko suoritti Oulussa 1956 ilmatorjuntapatterissa kaupungin kasarmilla, aliupseerikoulun puolikurssi oli Santa-haminassa. Kotona ei joka lomalla päässyt käymään.

- Kesäkuussa menin, niin olisiko ollut, että joulun aikana kävin kotona ensimmäisen kerran lomalla.

Paltamon Reservialiupeeeriyhdistyksen perustaminen

Reserviläistoiminta tuli mukaan hänen harrastuksiin heti 60-luvun alussa. Kainuuseen oli perustettu jo muutamia aliupseeriyhdistyksiä, kun myös Paltamossa ruvettiin suunnittelemaan yhdistyksen perustamista. Paltamon Reservialiupeeerit ry:n perustava kokous pidettiin Paltamon kirkonkylällä, Paltalinnassa 8.11.1960.

Niin kuin muissakin Kainuun aliupseeriyhdistyksissä, myös Paltamossa perustajina olivat sotiemme veteraanit. Paikalle kokoontui 24 aliupseeria eri puolilta pitäjää. Veteraanien lisäksi mukana oli myös muutamia nuorempia aliupseereita. Kainuun Reservialiupeeeripiirin puheenjohtaja Toivo Immonen esitti alustuksen reservialiupeeeriyhdistyksen perustamisesta Paltamoon, sen tarkoituksesta ja toimintamu-

doista. Alustuksen jälkeen käydyn keskustelun perusteella päätettiin yksimielisesti perustaa paikkakunnalle Paltamon Reservialiupeeeriyhdistys ry ja samalla liittyä Reservialiupeeeriliittoon. Perustamisasiakirjan allekirjoitti 16 jäsentä, heidän mukana myös Jaakko Heikkinen.

- Veteraaneilla oli kova into reservialiupeeeriyhdistyksen perustamiseen ja pitihän sitä lähteä matkaan.

Pitkän jäsenyyden aikana on tullut tutuksi johtokunnan jäsenyys, toimiminen varapuheenjohtajana ja puheenjohtajana. Yhdistyksen kunniapuheenjohtajaksi hänet kutsuttiin 2004. Reserviläisliiton kultaisen ansiomitalin hän sai 2016.

- Ei yhdistyksen toiminta-ajatus ole muuttunut näinä vuosikymmeninä, ainoastaan toimintatavat on muuttuneet, niin kuin muussakin yhteiskunnassa tapahtuu kehitystä.

Nykyisyys

Jaakko viettää eläkepäiviä vaimonsa Esterin kanssa samalla vaaralla, Harjulan lähellä, missä he tekivät elämäntyönsä maanviljelijöinä. Kotoa avautuu upea näkymä Oulujärvelle ja ympäröivään kainuulaiseen vaaraisemaan.

Ossi Laine

Paltamon Reserviläisten toimintaa

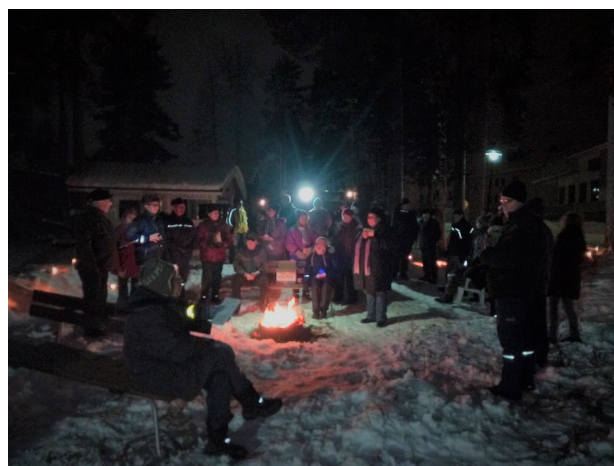
Oma standaari otettiin käyttöön

Paltamon Reserviläisten standaariasia saatiin kuntoon syksyllä 2016. Hankkeen suunnittelu aloitettiin vuotta aiemmin ja viime syyskokouksessa jaettiin ensimmäiset kapaleet. Standaari pohjautuu 1979 käyttöön otettuun yhdistyksen lippuun. Standaarin päävärit ovat keltainen ja vihreä. Värien aaltoileva raja symboloi Oulujärven ulappaa horisontteineen. Siinä on myös kunnan vaakuna ja Reserviläisliiton tunnus. Syyskokouksessa luovutettiin merkkipäiviä viettäneille aktiivijäsenille standaarit. Numerolla 1 perustajajäsen Jaakko Heikkiselle ja numerolla 2 Ari Häkälälle.

Jouluntulet

Joulutulet ovat perinteisesti Paltamossa palaneet vuosittain joulukuun alkupuolella. Seurakuntakeskuksen metsikköön kokoontui noin 60 henkilöä. Ohjelmassa oli hartauspuhe, joululauluja, joulumuisteiloita, glögiä ja piparkakkuja sekä nuotiomakkaran paistoa.

Jouluaaton kunniavartio

Kunniavartiossa sankarihaudoilla oli tällä kertaa mukana 16 miestä. Vartio on aloitettu ennen aattohartautta ja päättynyt hieman hartauden päättymisen jälkeen. Vartiossa on kerrallaan neljä miestä, kaksi kummallakin muistomerkillä. Kuvassa vartiosasto lähdössä vaihdonjohtaja Antti Valtasen johdolla suorittamaan vaihtoa.

Suomen Sotaveteraaniliitto julkaisi sotahistoriakirjan

Selviytymistarina Suomi 1939-1945

Kirjassa on yli 20 arvostetun suomalaisen sotahistorioitsijan kirjoittamaa artikkelia. Ne käsittelevät sotiin valmistautumista, sotavuosien politiikkaa ja poliittisia uhkapelejä sekä sotavuosien erilaisia ilmiöitä sotalapsista sotilaiden puhdetyöharrastuksiin. Kirjassa on myös veteraanien muisteluja.

Artikkelit on julkaistu Sotaveteraani-lehdissä. Kirjoittajina ovat mm. Antti Hannula, Marianne Junila, Olli Kleemola, Mika Kulju, Jari Leskinen, Ohto Manninen, Timo Soikkanen, Ari Uino, Esko Vuorisjärvi, Anssi Vuorenmaa.

Kirjaa voi tilata Sotaveteraaniliitosta 30 euron hintaan + postikulut.

Tilaukset verkkokaupasta <http://sotaveteraanit.fi/kauppa/tai> puhelin 09 6126 2015.

Kainuun reservipiirien yhteinen Toiminta- ja Ampumataitopäivä lauantaina 20.05 2017 Camping Vonkka Hyrynsalmi

08.30-09.30 Piirihallitusten kokoukset

09.30-10.00 Kahvit

10.00-16.00 Retki Jääkärisaareen; Toiminta – ja ampumataitopäivä

16.00-18.00 Sauna

19.00-21.00 Coctail-tilaisuus (Avec)

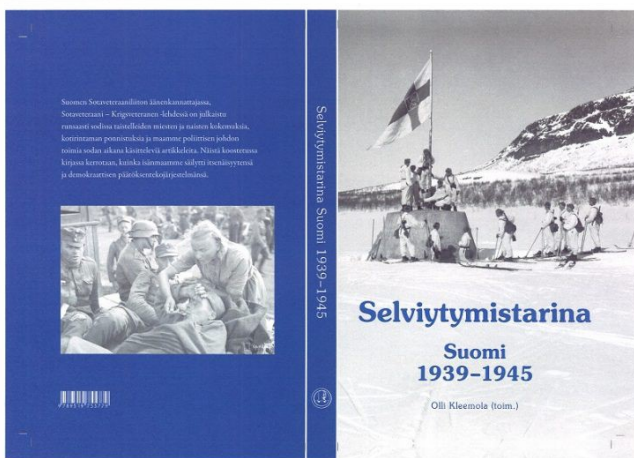
Tervetuloa nauttimaan päivän reserviläistoiminnasta.

Terho Pelli

Toiminnanjohtaja

terho.pelli@viesti.net

044 3522923

MPK kouluttaa

Tiedustelutoiminta HAVU 2017-harjoituksen valmistelu, KAJAANI
13.5.2017

Kuntotestaus, (Siviilit ja reserviläiset) PUOLANKA
25.5.2017

Raatteen marssi, SUOMUSSALMI
27.5.2017

Reserviläisammunnat, Paltamo
27.5.2017

Ampumataito Mikon-levyke
10.6.2017

Ampumataito Falling plates
11.6.2017

Reserviläisammunnat, Paltamo
15.7.2017

Intti tutuksi kehitysvammaisille, KAJAANI
4.8.2017 - 5.8.2017

Kuntotestaus (Siviilit ja reserviläiset) KUHMO
8.8.2017

Suomi 100 Kuhmo - Talvisodan muistojuhlan tukiosasto
11.8.2017

Kohteensuojauskurssi, Havu 2017-harjoitus KAJAANI
11.8.2017 - 13.8.2017

Tiedustelutoimintakurssi, Havu 2017-harjoitus KAJAANI
11.8.2017 - 13.8.2017

Tiedustelutulenjohtokurssi, Havu 2017-harjoitus KAJAANI
11.8.2017 - 13.8.2017

Reserviläisammunnat, Paltamo
12.8.2017

Kuntotestaus (Siviilit ja reserviläiset) KAJAANI
18.8.2017

KORPI 2017-harjoitus, johdon kurssi Kajaani
25.8.2017 - 27.8.2017

KORPI 2017-harjoitus, jalkaväkijoukkueen taistelu KAJAANI
25.8.2017 - 27.8.2017

KORPI 2017-harjoitus, PV:n ajolupakurssi Kajaani
25.8.2017 - 27.8.2017

KORPI 2017-harjoitus, kenttähuoltokurssi KAJAANI
25.8.2017 - 27.8.2017

KORPI 2017-harjoitus, KVKK-ampujakurssi KAJAANI
25.8.2017 - 27.8.2017

KORPI 2017-harjoitus tarkka-ampuja 1 Kajaani
25.8.2017 - 27.8.2017

KORPI 2017-harjoitus kenttälääkintä Kajaani
25.8.2017 - 27.8.2017

KORPI 2017-harjoitus pioneeritoimintakurssi KAJAANI
25.8.2017 - 27.8.2017

KORPI 2017-harjoitus, PST-ampujakurssi Kajaani
25.8.2017 - 27.8.2017

KORPI-harjoitus 2017 partion taisteluammuntakurssi Kajaani
25.8.2017 - 27.8.2017

Valmistavat SPOL -taidot KAJAANI
28.8.2017 - 31.8.2017

Reserviläisammunnat, Paltamo
2.9.2017

SINUT armeijassa kurssi KAJAANI
8.9.2017 - 10.9.2017

Maastotaidot, naiset KAJAANI
8.9.2017 - 10.9.2017

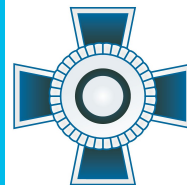
Reserviläisammunnat, Paltamo
11.11.2017

EA1-Kurssi KAJAANI
18.11.2017

Lue lisää www.mpk.fi ja ilmoittaudu!

Reserviupseerien yhteystiedot

Kainuun Reserviupseeripiiri ry

Piirin pj. Martti Minkkinen
Peiponpolku 18 L, 87400 Kajaani
martti.minkkinen@gmail.com

Piirin tal.hoit. Martti Minkkinen
Peiponpolku 18 L, 87400 Kajaani
p. 045-78801455
martti.minkkinen@fi.fujitsu.com

Toiminnanjohtaja Terho Pelli
Koskitie 4 as 2 89400 Hyrynsalmi
p. 044 3522923
terho.pelli@viesti.net

Hyrynsalmen Reserviupseerikerho ry

Pj. Juhani Kempainen
Kaartotie 4A 89400 Hyrynsalmi
p 0400 512187
juhani.kempainen@tutka.net

Siht. Hannu Karjalainen
Poromiehentie 13 89400 Hyrynsalmi
p 741164
hannu.karjalainen@pp.inet.fi

Kajaanin Reserviupseerikerho ry

Pj. Risto Haverinen
Karankatie 30 87900 Kajaani
p. 0440285231
risto.haverinen@suomi24.fi

Siht. Tero Viiru
tero.viiru@kolumbus.fi

Kuhmon Reserviupseerikerho ry

Pj. Jussi Pulkkinen
044 2581380
jussipulkkinen52@gmail.com

Siht. Tero Suihko
tero.suihko@kuhmo.eu

Kainuun Reserviläispiiri ry

Piirin pj. Kari Kinnunen
Viertokatu 32 87150 Kajaani
050 5762333
kinnunen.kari@hotmail.com

Piirin 1. varapj. Tuomas Kettunen
Karhunpolku 5 G 49 88900 Kuhmo
tuomas.kettunen88@gmail.com

Piirin 2. varapj. Ossi Laine
Jänönpolku 4 88300 Paltamo
p.0400932403
oj.laine@gmail.com

Toiminnanjohtaja Terho Pelli
Koskitie 4 A 2 89400 Hyrynsalmi
p. 044 3522923
terho.pelli@viesti.net

Taloudenhoitaja Seppo Tuhkanen
Ahosenrannantie 48c 87850 Paltaniemi
p. 0400 681514
seppo.tuhkanen@netti.fi

Hyrynsalmen Reserviläiset ry

Pj. Juha Keränen
Hyryntie 16 89400 Hyrynsalmi
050 3420735
keranen.j@suomi24.fi

Siht. Jukka Pajala
Hyryntie 29 89400 Hyrynsalmi
p.0500 675599
jukka.pajala@tilip.inet.fi

Kajaanin Reserviläiset ry

Pj. Teemu Niva
Soidinkuja 3 C 21 87500 Kajaani
p.0404157679
teemu.niva@pp1.inet.fi

Paltamon Reserviupseerikerho ry

Pj. Timo Toivonen
Likolahdentie 88300 Paltamo
timo.toivonen@mpk.fi

Siht. Esko Härkönen
Uvantie 45 88300 Paltamo
p. 044 2570337
esko.harkonen@paltamo.net

Puolangan Reserviupseerikerho ry

Pj. Harri Peltola
Suolijärventie 83D 89330 Suolijärvi
p 0400 214930
harri.peltola@puolanka.net

Siht. Juhani Palola
Variksenmarjantie 2 89200 Puolanka
p. 0400 383229
juhani.palola@pp.inet.fi

Ristijärven Reserviupseerit ry

Pj. Martti Romppainen
kmo.romppa@gmail.com

Siht. Eero Pyykkönen
Kynnäntie 1 88400 Ristijärvi
p. 0400 174800
eero.pyykkonen@viesti.net

Sotkamon Reserviupseerikerho ry

Pj. Martti Minkkinen
martti.minkkinen@gmail.com

Suomussalmen Reserviupseerit ry

Pj. Mauno Heikkinen
Halsitie 6 89600 Suomussalmi
p. 0400 388024
mauno.heikkinen@rautia.fi

Siht. Alpo Heikkinen
Kuhmontie 85 B 89600 Suomussalmi
p. 0400 186021
alpo.heikkinen@pp.sak.fi

Siht. Kari Kinnunen
p 050 5762333
kinnunen.kari@hotmail.com

Kuhmon Reserviläiset ry

Pj. Heikki Pitäjämäki
0400176514
Kappelikuja 8 88900 Kuhmo
heikki.pitajamaki@hotmail.com

Paltamon Reserviläiset ry

Pj. Ossi Laine
Jänönpolku 4, 88300 Paltamo
0400 932403
oj.laine@gmail.com

Siht. Auvo Huovinen
Kelokuja 1 B as 6 88300 Paltamo
p 044 2544199
auvo.huovinen@tutka.net

Puolangan Reserviläiset ry

Pj. Heikki Ohtamaa
Kanervatie 21 F 21 87500 Kajaani
p.050 5920697
heikki.ohtamaa@elisanet.fi

Siht. Heikki Väisänen
Hillatie 14 89200 Puolanka
040 5739029
heikki.vaisanen@pp5.inet.fi

Ristijärven Reserviläiset ry

Pj. Hannu Keränen
p. 044 5605578
Karhulankyläntie 2a 88400 Ristijärvi
hmk55@hotmail.com

Ruhtinansalmen Reserviläiset ry

Pj. Hannu Kinnunen
p. 01027 23766
Kyläntie 8 89920 Ruhtinansalmi
hannu.kinnunen@osao.fi

Sotkamon Reserviläiset ry

Pj. Mika Kilpeläinen
044 7502111
Akkoniementie 36 B 10 88600 Sotkamo
mika.kilpelainen@sotkamo.fi

Toimintakalenteri 2017

- 20.5 Reservipiirien toiminta- ja
ampumataitopäivä, Hyrynsalmi
- 21.5. Kaatuneitten muistopäivä
- 27.5 Raatteen marssi, Suomussalmi
- Kesäk. Ruutiase, Kajaani
- 1-2.6 Kenraalimajuri E.J.Raappanan
muistoseminaari, Lieksa
- 4.6. Puolustusvoimain lippujuhlan päivä
- 15.6 Pistooliampumajuoksu, Suomussalmi
- 15.6. Kotiuttamisjuhla KAIPR
- 4.8. KAIPR:n vala, Kajaani
- 8.8. Maastokilpailu, Ristijärvi
- 12.8. Talvisodan Kuhmon taisteluiden
muistojuhla 2017, Kuhmo
- 19.8 Puolustusvoimien Suomi 100
-kesäkiertue 2017, Kajaani
- 1-3.9. 14.D:n perinnepäivät, Lieksa
- 24.9. Maanpuolustusjuhla, Sotkamo
- 29.9 Sotaveteraaniliiton 60 v.
seppeleenlasku sankarihaudoille
- 26.10. Reservipiirien syyskokoukset, Kajaani
- 11.11. Ilma-ase, Kuhmo
- 18.11. Syyskokoustapahtuma, Suomi 100 v,
Kouvola
- 5.12. Ylennys- ja palkitsemistilaisuus, Oulu
- 6.12. Itsenäisyyspäivän 100 v juhlat ja
seppeleenlaskutilaisuudet
- 14.12. Kotiuttamisjuhla KAIPR
- Jouluk. Joulutulet
- 24.12. Kunniavartiot
- 31.12. Prosenttiammunta päättyy

Mikonlevyke ja Reserviläisammunnat MPK:n
kurssikalenterin mukaan.

varapj. Kalevi Valtanen
044 5086989
kale.valtanen@gmail.com

Suomussalmen Reserviläiset ry

Pj. Lauri Mulari
lauri.mulari@luukku.com

Siht. Sami Juntunen
sissisami@gmail.com

Vuolijoen Reserviläiset ry

Pj. Heikki Tuura
040 5523527
Jauhajantie 1 88200 Otanmäki
heikki.tuura@luukku.com

Höyryjunalla Päämajakaupungista Lieksaan 1.6. - 2.6.2017

Itsenäinen Suomi - 100-vuotisjuhla.

Höyryjunamatka päämajakaupunki Mikkelistä
Kontiomäen ja Nurmeksen kautta Lieksaan,
jossa järjestetään Rukajärven suunnan
veteraanitapahtumat -nimellä Suomi 100
vuotta -hankkeeseen liittyviä seminaari-
tilaisuuksia.

Höyryjunassa esiintyvät mm. Ylä-Savon ve-
teraanimuusikot. Matkavaraukset ja lisätiedot
höyryveturiyhtiöltä: [www.hoyryveturimat-
kat1009.fi](http://www.hoyryveturimat-
kat1009.fi) ja www.steamrail.fi